

Донецька обласна державна адміністрація
Департамент освіти і науки
Донецький обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти

**МЕТОДИЧНИЙ ПУТІВНИК
УЧИТЕЛЯ НОВОЇ
УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ:**
технологічна освітня галузь

**Донецька обласна державна адміністрація
Департамент освіти і науки
Донецький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти**

**МЕТОДИЧНИЙ ПУТІВНИК
УЧИТЕЛЯ
НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ:
технологічна освітня галузь**

Краматорськ – 2021

УДК 373.5.016:[81+82

М 54

*Затверджено на засіданні кафедри
природничо-математичних дисциплін та методики їх викладання
Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти
(протокол № 9 від 05.10.2021 р.)*

*Рекомендовано Вченою радою
Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти
(протокол № 4 від 05.11.2021 р.)*

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Стещенко Володимир Васильович, професор кафедри теорії і практики технологічної та професійної освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», доктор педагогічних наук, професор;

Цибулько Григорій Якович, доцент кафедри теорії і практики технологічної та професійної освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», кандидат педагогічних наук, доцент;

Бобилева Яна В'ячеславівна, доцент кафедри управління та адміністрування Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент.

М 54 Методичний путівник Нової української школи: технологічна освітня галузь : збірник методичних матеріалів / Е. Даниліна, О. Кітова, Є. Клейно, І. Малєєва, С. Панченко, В. Шепел; за заг. ред. С. Панченко – Краматорськ : Відділ інформаційно-видавничої діяльності, 2021. – 60 с.

У виданні висвітлено особливості модельних навчальних програм технологічної освітньої галузі відповідно до різних редакцій, надано зразки матриць та орієнтованого календарно-тематичного планування до кожної редакції, систематизовано вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів у технологічній освітній галузі за Державним стандартом базової середньої освіти, зазначено, як створити безпечне освітнє середовище Нової української школи та вимоги до кабінетів трудового навчання, шкільних майстерень.

Для вчителів технології, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти.

ЗМІСТ

Розділ 1. Особливості модельних навчальних програм технологічної освітньої галузі.....	4
1.1. Пояснювальна записка	4
<i>Є. Клейно, С. Панченко</i>	
1.2. Змістова частина	4
<i>Є. Клейно, С. Панченко</i>	
1.3. Матриця та орієнтоване календарно-тематичне планування за модельною навчальною програмою «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Туташинський В.І.).....	15
<i>Є. Клейно</i>	
1.4. Матриця та орієнтоване календарно-тематичне планування за модельною навчальною програмою «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Терещук А.І., Гащак В.І., Абрамова О.В., Павич Н.М.).....	22
<i>Е. Даниліна</i>	
1.5. Модель структурування змісту, матриця та орієнтоване календарно-тематичне планування за модельною навчальною програмою «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Кільдеров Д.Е., Мачача Т.С., Юрженко В.В., Луп'як Д.М.).....	34
<i>В. Шепель</i>	
1.6. Матриця та орієнтоване календарно-тематичне планування за модельною навчальною програмою «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.)	45
<i>І. Малєєва</i>	
Розділ 2. Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів у технологічній освітній галузі за Державним стандартом базової середньої освіти	53
<i>В. Шепель</i>	
2.1. Втілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проектно-технологічної діяльності.....	53
2.2. Творче застосування традиційних і сучасних технологій декоративно-ужиткового мистецтва	56
2.3. Ефективне використання техніки і матеріалів без заподіяння шкоди навколишньому середовищу.....	57
2.4. Турбота про власний побут, задоволення власних потреб і потреб інших осіб	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	60

Розділ 1. ОСОБЛИВОСТІ МОДЕЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Відповідно до законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Концепції Нової української школи (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»), на основі Державного стандарту базової середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09. 2020 р. № 898) [2-6, 13]. У 2021 – 2022 навчальному році запроваджувалися модельні програми в пілотних школах, розроблені для базової середньої освіти, у змісті яких реалізуються концептуальні засади нового Державного стандарту базової середньої освіти, надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Модельні навчальні програми будуть масово впроваджуватися в освітній процес закладів загальної середньої освіти поетапно, починаючи з 2022/2023 навчального року. **Модельна навчальна програма** – це документ, що визначає **орієнтовну** послідовність досягнення **очікуваних** результатів навчання учнів, зміст навчального предмета (інтегрованого курсу) та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

Модельна навчальна програма спрямована на реалізацію **мети базової середньої освіти**, яка передбачає розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань учнів, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, продовження навчання на рівні профільної освіти або здобуття професії, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних та культурних цінностей українського народу [2].

Мета вивчення навчальної програми: реалізація творчого потенціалу особистості, формування технічного та критичного мислення, готовності до зміни навколишнього природного середовища без заподіяння йому шкоди засобами сучасних технологій і дизайну, здатності до підприємливості та інноваційної діяльності, партнерської взаємодії, використання техніки і технологій для задоволення власних потреб, культурного й національного самовираження.

Завдання навчальної програми: *здобуття* досвіду проєктно-технологічної діяльності та партнерської взаємодії в нових умовах технологічної освіти; засвоєння графічної грамоти, способів проєктування, виготовлення та оцінювання виробів, умінь раціонального використання найпоширеніших матеріалів, безпечного поводження з найпростішими засобами праці, застосування техніки і технологій для реалізації власних проєктів; *розвиток* уяви, технічного, системного і критичного мислення, психомоторики, здатності гармонійно поєднувати розумову та фізичну працю; *формування* проєктно-технологічної компетентності, творчого ставлення до праці, самозарадності, підприємливості й інноваційності, готовності дбати про добробут, примножувати культурні цінності, оберігати природу та раціонально змінювати довкілля засобами дизайну і технологій [2].

ЗМІСТОВА ЧАСТИНА

При формуванні модельних навчальних програм системоутворюючим у здобутті технологічної освіти стала проєктна технологічна діяльність. Вона поєднує в собі мету, завдання, принципи, складові змісту, форми, методи і засоби навчання технологій, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів навчання. Очікувані результати формують основні освітні компетентності технологічної складової, досягнення очікуваних результатів є продовженням самоосвітньої діяльності здобувачів освіти. Наповненість навчальних програм відповідає віковим можливостям, рівню розвитку, інтересів і здібностей здобувачів освіти.

Навчальний проєкт має відповідати **чотирьом етапам проєктування**, а саме:

1. **Організаційно-підготовчий** - виконується підготовча робота до виконання творчого проєкту та виготовлення. Визначається завдання (виріб) для проєктування та доцільність виконання проєкту. Формулюються вимоги до проєктованого виробу. Створюється банк ідей та пропозицій;
2. **Конструкторський** - вироблення власних ідей та вибір остаточного варіанту, розробка ескізів та креслень деталей, розробка ескізів оздоблення, розробка технологічного процесу у вигляді таблиць;
3. **Технологічний** - виготовлення виробу згідно плану виконання роботи та технологічної послідовності виготовлення деталей та виробу в цілому. Під час виконання етапу в технологічну послідовність можуть вноситися необхідні корективи, які зазначаються у відповідному місці. Корективи можуть вноситися відносно інструментів та пристосувань, більш раціональної послідовності тощо;
4. **Заключний** - виконання випробування виготовленого виробу на відповідність поставленим вимогам та написати висновок, презентування проєкту та підведення підсумків.

Орієнтовний алгоритм проєктної діяльності

Учитель формує проєктну діяльність відповідно до наявного матеріально-технічного забезпечення закладу та навчальних майстерень:

1. учитель разом з учнями обирають та обговорюють проєктування з урахуванням учнівських здібностей та власних інтересів;
2. застосовують методи проєктування, обговорюють вирішення проблем проєктування генеруючі власні раціоналізаторські здібності;
3. досліджують ефективне використання конструкторських матеріалів, вторинне використання, визначають необхідні технологічні процеси, критично добирають технологічні операції;
4. розробляють проєктно-технологічну документацію – план виконання проєкту, ескізний малюнок, технологічну карту, економічний та екологічний аналіз проєктування, презентаційні матеріали;
5. виконують заплановану діяльність, проводять самоаналіз власної проєктної діяльності.

Орієнтований перелік напрямів проєктно-технологічної діяльності здобувачів освіти:

вироби до свят; предмети для благоустрою та організації життя та роботи; кулінарні вироби; аксесуари та прикраси; сувеніри та обереги; вироби для оздоблення інтер'єру приміщень; швейні вироби; вироби з вживаних речей; кімнатні, садові рослини; споживацькі знання; особистий побут (домоведення); корисні речі для: немовлят, дітей, дорослих, людей з інвалідністю; корисні речі для загального побуту [11].

Орієнтований перелік об'єктів проєктно-технологічної діяльності здобувачів освіти [7]:

підставка під гарячий посуд з термостійкими з'єднаннями; підставка під горнятко; кухонна дощечка; підставка для гаджета; органайзер для рукоділля; підставка для випалювача (паяльника); серветниця; гольниця; брелок; м'яка пласка іграшка; об'ємна м'яка іграшка; ялинкова прикраса; лялька-мотанка; закладка для книги; серветка; торбинка для дрібничок; рамка для фото; листівка; статична іграшка; рухома іграшка; іграшкові меблі; головоломка з дроту; пазли; кухонне приладдя (лопатка виделка, тощо); декоративні квіти; панно, картина; декоративний свічник; макет транспортного засобу; прикраси з бісеру, стрічок, ниток, тощо; писанка; гарячі напої; бутерброди; салати; вирощування кімнатних рослин.

Орієнтований перелік основних технологій проєктно-технологічної діяльності здобувачів освіти [7]:

- Технологія обробки текстильних матеріалів ручним способом.
- Технологія обробки текстильних матеріалів машинним способом.
- Технологія обробки деревинних матеріалів (ДВП, фанера).

- Технологія обробки деревини. Технологія виготовлення аплікації (з текстильних та природних матеріалів). Технологія плетіння (лозоплетіння, соломоплетіння тощо).
- Технологія виготовлення виробів у техніці «макrame».
- Технологія виготовлення текстильної ляльки.
- Технологія обробки тонколистового металу.
- Технологія обробки дроту.
- Технологія виготовлення вишитих виробів початковими, лічильними та вільними швами.
- Технологія виготовлення виробів з бісеру.
- Технологія ліплення.
- Технологія оздоблення виробів художнім випалюванням (пірографія).
- Технологія ниткографії.
- Технологія виготовлення писанок.
- Технологія ажурного випилювання.
- Технологія виготовлення мила (миловаріння).
- Технологія виготовлення свічок. Технологія виготовлення нових речей зі старих (апсайклінг).
- Технологія виготовлення виробів з ниток, пряжі.
- Технологія виготовлення виробів у техніці валяння.
- Технологія виготовлення в'язаних виробів. Технологія виготовлення виробів у техніці кінусайга.
- Технологія клаптикового шиття.
- Технологія приготування їжі.
- Технологія вирощування кімнатних рослин.
- Технологія придбання продуктів харчування. Технологія безпечного користування електроприладами.
- Технологія формування культури споживання їжі.
- Технологія сервірування столу.

Опис модельних програм

Формування змісту навчальних предметів, інтегрованих курсів може здійснюватися шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей, однієї освітньої галузі або її окремих складників. У 2021 році було створено декілька варіантів модельних програм технологічної галузі, програми створювалися відповідно до Переліку модельних навчальних програм для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти Типової освітньої програми для базової школи. Навчальні програми стануть основою для розроблення нової навчальної та методичної літератури для 5-9 класів.

Відповідно до **наказу Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795** рекомендовано до використання модельні програми у таких редакціях:

- *«Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти автори А.І.Терещук, В.І.Гащак, О.В.Абрамова, Н.М.Павич;*
- *«Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.);*
- *«ТЕХНОЛОГІЇ. 5–6 КЛАСИ» для закладів загальної середньої освіти (автори Кільдеров Д.Е., Мачача Т.С., Юрженко В.В., Луп'як Д.М.);*
- *«Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти автор Туташинський В.І.*

Характерною особливістю навчальної програми (**Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти автор Туташинський В.І.**) є методична автономія вчителя, розподіл часу на вивчення окремих модулів, розділів і тем вчителі здійснюють самостійно, враховуючи обрані проекти, які поступово повинні ускладнюватися, розширювати досвід проектно-технологічної діяльності, створювати нові можливості для творчості. Об'єкти проектування добираються відповідно до результатів навчання, яких мають досягти учні з урахуванням умов і можливостей матеріально-технічного забезпечення навчального процесу. Навчальний проект розробляється та реалізується індивідуально під керівництвом учителя, або у співпраці з іншими учасниками проекту. Кількість проектів, які можуть розроблятися і реалізовуватися під час опанування модуля та протягом навчального року визначає вчитель з

урахуванням складності об'єктів проєктно-технологічної діяльності, здібностей і рівня підготовки здобувачів освіти, умов навчання. Рекомендується проводити заняття з предмета «Технології» у формі спарених уроків (2 навчальні години з перервою між ними) [8].

У навчальній програмі приділено значну роль саморозвитку здобувачів освіти у адаптивний період, важлива роль відведена формування технологічної складової з можливостями самореалізації, що відображається у складниках змісту програми: *проєктування і технології; декоративно-ужиткове мистецтво в проєктно-технологічній діяльності; проєктно-технологічна діяльність у побуті*. Відповідно до змістової складової частини програми, значна роль приділена саме популяризації таких важливих складових як: духовний та культурний розвиток декоративно-ужиткового мистецтва України, технології вторинної переробки матеріалів, етностиль в проєктній діяльності. Саме цілісне, вивчення окреслених модулів, дасть змогу сформуванню у здобувачів освіти основні освітні компетентності відповідно до концепції нової української школи та даватиме учням не тільки знання, а й вміння застосування їх у житті.

Характерною особливістю навчальної програми (*«Технології.5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти автори А.І.Терещук, В.І.Гащак, О.В.Абрамова, Н.М.Павич*) [9] є те, що в центрі змодельованого навчального середовища має бути учень. Авторами програми пропонується саме за його участі та з урахуванням його інтересів і здібностей конструювати і добирати всі складові освітнього процесу, максимально гнучко добирати методи і форми організації як за межами класно-урочної системи так і на уроках технологій. Під час організації проєктної або проєктно-технологічної діяльності учнів вчителю надається можливість самостійно визначати кількість навчальних годин та послідовність засвоєння навчальних модулів або поєднувати їх вивчення в доцільній комбінації, що має відповідати очікуваним результатам та природним / індивідуальним здібностям учнів. Добір навчального матеріалу та його вивчення здійснюється у роботі з учнями диференційовано – з урахуванням їх індивідуальних особливостей і здібностей. Досягнення учнями очікуваних результатів навчання відбувається у послідовності, яку вчитель визначає спільно з учнівським колективом з огляду на запланований продукт.

Модельна програма ґрунтується на: особистісно-зорієнтованому, діяльнісному, продуктивному, суб'єкт-суб'єктної взаємодії, українознавчого спрямування тощо. Зазначені підходи пропонується реалізовувати в умовах організованої вчителем у співпраці з учнівським колективом проєктної діяльності, коли учні засвоюють проєктну технологію як інструмент для самостійного навчання на основі відповідного дослідження та створення продукту (виробу / об'єкта проєктування). Засвоєння техніко-технологічних основ предмету відбувається через обрану вчителем та учнями технологію обробки конструкційних матеріалів. Вивчення міжпредметних теоретичних знань, а також засвоєння технічної або проєктнотехнологічної термінології обумовлене виключно завданнями проєкту чи особистісними потребами та інтересами учнів. Набуття учнями вмінь має випереджальний характер у засвоєнні відповідних знань. Звертаємо увагу, що пріоритетним для вчителя є не контроль за тим, що знає чи вміє учень, а організація його навчальної діяльності / навчального поступу за його активної участі. Для формування навчальної активності програма пропонує орієнтовні види навчальної діяльності та розширює їх спектр (проєктна, дослідницька, інноваційна, мистецька, конструкторська, графічна, художня, творча, практична, інтерактивна тощо). У програмі запропоновано ряд проєктів (спрямувань), які розроблені на основі запропонованого об'єкта проєктно-технологічної діяльності. На кожен проєкт відводиться відповідна (орієнтовна) кількість годин та кількість продуктів для практичної реалізації. До кожного проєкту запропоновано технології, якими можна реалізовувати виріб(продукт), а також орієнтовний перелік навчальних та творчих виробів, які можна виконувати за допомогою будь-якої технології з представлених у змісті програми.

Особливості модельної навчальної програми «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (*автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.*) [7].

Сучасне навчання повинно мати комплексний вплив на особистість, саме предмет «Технології» має всі необхідні для цього компоненти. Зміст предмету передбачає формування не

лише знань і умінь, але й певних якостей, світогляду, ідейності, моральності особистості, громадянської позиції, підприємництва тощо.

У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального модуля. Причому зміст указаний таким чином, що кожний учитель/вчителька, які обрали цей варіант програми, легко зможе адаптувати її під особливості своєї роботи.

Зміст програми орієнтовано на формування в учнів ключових і предметних компетентностей, які покликані наблизити процес навчання до життєвих потреб учня/учениці, його інтересів та природних здібностей.

Програма характеризується спрямованістю на реалізацію принципу варіативності, який передбачає планування навчального матеріалу відповідно до матеріально-технічного та кадрового забезпечення навчального процесу, вікових особливостей учнів та їхніх інтересів. Порядок опанування модулів вчитель/вчителька обирає самостійно. Дана програма зорієнтована на практичну діяльність учнів. Її зміст кожен вчитель розробляє індивідуально, враховуючи матеріально-технічну базу, рівень підготовленості учнів у класі та їхні бажання. Якщо вчитель/вчителька не має можливості проводити такі (це обумовлено відсутністю кулінарної лабораторії), рекомендується створити такі умови, щоб учні мали уявлення про способи приготування, при нагоді могли це зробити не порушуючи правил безпечної праці.

Дана програма є універсальною і не має чітко вираженої гендерної направленості. Тобто вчитель/вчителька може працювати з будь-яким сформованим класом – дівчата, хлопці, змішана група.

Модельна навчальна програм «ТЕХНОЛОГІЇ. 5–6 КЛАСИ» для закладів загальної середньої освіти (автори Кільдеров Д.Е., Мачача Т.С., Юрженко В.В., Луп'як Д.М.) надає можливість реалізації індивідуальної тактики навчання учнів під час виконання проєктів. Метою навчального предмета «Технології» автори визначають: розвиток готовності учнів 5-6 класів до підприємливості, партнерської взаємодії, задоволення власних потреб та потреб оточуючих створеними виробами, культурного та національного самовираження, здатності застосовувати базові знання й уміння для реалізації задуму в готовий продукт засобами дизайну, технологій декоративно-ужиткового мистецтва, побутової діяльності тощо без заподіяння шкоди навколишньому середовищу. Проєкт (навчальний) – це завершений цикл проєктно-технологічної діяльності, спрямованої на вмотивоване одержання очікуваного результату у визначеній часовій послідовності, продуктом якої є поетапно виготовлений особистісно й соціально значущий продукт, змістове наповнення матеріалів особистого портфолію та індивідуальний рівень сформованості ключових і предметної проєктно-технологічної компетентності учнів [10].

Основою побудови програми є культурологічна дидактична система. **Основна місія програми** – реалізація творчого потенціалу кожного учня в проєктно-технологічній діяльності-навчання в контексті життя.

Наявність певної дидактичної системи Відображає модель навчання за певною дидактичною системою, логічний і взаємопов'язаний зв'язок її окремих компонентів, що вказують шлях ефективного досягнення вимог Державного стандарту. Ознайомлюючись з модельною навчальною програмою, вчителі повинні розуміти, як за нею скласти календарно-тематичний план і вибирати ту, яка найбільше вам підходить для роботи.

Ступінь академічної свободи вчителя. Надає учителю академічну свободу в організації освітнього процесу через широкий вибір технологій обробки матеріалів, об'єктів праці, тематики навчальних проєктів, врахування власного педагогічного досвіду й освітнього досвіду учнів, конкретних умов закладу освіти, місцевих особливостей навчання технологій тощо. Разом з тим забезпечує гарантоване досягнення вимог Державного стандарту!

Роль учителя в освітньому процесі НУШ. Учитель–організатор освітнього процесу, який вибудовується ним у контексті реального життя учнів, а не податель готового й відчуженого від учнів знання. Кожен учень – суб'єкт освітнього процесу, а тому має право на власні ідеї, позицію, світогляд, освітні продукти. Учитель допомагає учням створити власні освітні продукти.

БЕЗПЕЧНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ НОВОЇ УКРАЇНЬСЬКОЇ ШКОЛИ: ВИМОГИ ДО КАБІНЕТІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ, ШКІЛЬНИХ МАЙСТЕРЕНЬ

Сьогодні освітнє середовище, яке забезпечить необхідні умови, засоби і технології для навчання учнів, освітян, батьків визначено одним із дев'яти компонентів **Нової української школи (далі НУШ)** [13,14]. В концепції НУШ зазначено, що в освітньому процесі зросте частка проектної, командної, групової діяльності. Відповідно буде урізноманітнено варіанти організації навчального простору в класі. Крім класичних варіантів, буде використано новітні, наприклад, мобільні робочі місця, які легко трансформувати для групової роботи. Виділятимуться окремі приміщення з відкритим освітнім простором.

Планування і дизайн освітнього простору школи буде спрямований на розвиток дитини і мотивації її до навчання. Освітній простір Нової української школи не обмежуватиметься питаннями ергономіки. Організація нового освітнього середовища потребує широкого використання ІТ-технологій, нових мультимедійних засобів навчання, оновлення лабораторної бази для вивчення предметів природничо-математичного циклу [13,14].

У прийнятому законі України «Про повну загальну середню освіту» **безпечне освітнє середовище визначено як сукупність умов у закладі освіти, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпеки харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (булінг (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможливають вживання на території закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин (пункт 1 частини 1 статті 1 Закону України «Про повну загальну середню освіту»)** [16].

Одним із головних документів, що вносить низку змін в організацію освітнього простору в школах та дає змогу керівникам шкіл і вчителям краще адаптувати середовище до вимог концепції Нової української школи є «Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти», який набрав чинності 1 січня 2021 року та був затверджений наказом МОЗ № 2205 від 25.09.2020 р.

Прийнятий Санітарний регламент складається з VIII розділів та XII додатків, визначає медичні вимоги безпеки (правила і норми) щодо освітнього середовища у всіх типах закладів загальної середньої освіти, а також структурних підрозділах інших юридичних осіб, що забезпечують здобуття загальної середньої освіти (крім спеціальних закладів освіти) усіх форм власності [15].

Враховуючи те, що сьогодні одним із напрямів оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти є освітнє середовище Державною службою якості освіти України (далі ДСЯОУ) було акцентовано увагу на нововведення прийнятого документа, на необхідність їх врахування при здійсненні самооцінювання освітнього та управлінського процесів у школі та наголошено на тому, що відтепер під час інституційних аудитів відбуватиметься вивчення освітнього середовища школи з огляду на його відповідність вимогам Санітарного регламенту [16].

Так, ДСЯОУ виокремлено вісім змін від попередніх норм і правил, які торкнулися організації простору в класах; середовища для дітей; харчування та питного режиму; навчального навантаження і домашніх завдань; питань гідності та облаштування туалетних кімнат; безпеці у школі та спорту в школі; прибирання класів та «самообслуговування» (Рисунок 1).

Отже, новим Санітарним регламентом, натомість існуючої вимоги фронтального розміщення парт, дозволено кругове або інше розміщення робочих столів учнів за умови забезпечення достатнього рівня освітленості робочих місць учнів. Це означає, що вчитель тепер може без застережень керувати середовищем у класі, а вимоги щодо дотримання мінімальних відстаней між партами та стінами класу стосуються лише фронтального (рядами) розміщення робочих місць учнів та визначені у розділі III п.12.

Прийнятий Санітарний регламент не обмежує у дизайні та застосуванні сучасних підходів до оформлення освітнього середовища, але наголошує на необхідності застосування безпечних для здоров'я дітей матеріалів. Відтепер допускається наявність яскравих елементів у кольоровій гамі

стелі, стін та меблів (розділ III п.3). У документі передбачено також можливість обладнання у початковій школі ігрових осередків та місць для відпочинку дітей з килимами для сидіння та гри, кріслами або подушками з м'яким покриттям.

Рисунок 1. Санітарний регламент для шкіл: на що звернути увагу

В V розділі Санітарного регламенту «Забезпечення освітнього процесу. Вимоги до організації освітнього процесу» зазначено, що структура і тривалість навчального року, навчального тижня, навчального дня, занять, відпочинку між ними, форми організації освітнього процесу визначаються відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту». Організація освітнього процесу не повинна призводити до перевантаження учнів та має забезпечувати безпечні, нешкідливі та здорові умови здобуття освіти.

Санітарний регламент встановлює, що заняття мають розпочинатися не раніше 8:00, а для другої зміни не пізніше 14:00, та чітко регламентує граничну кількість годин навчальних занять на тиждень для учнів кожного класу, яка визначена у додатку 8 до Санітарного регламенту. Гігієнічні правила складання розкладу навчальних занять та розподілу навчального навантаження протягом тижня наведені у додатку 7 до цього Санітарного регламенту.

У новому документі рекомендується відмовитись від домашніх завдань для учнів 1-2 класів. А для учнів 10-11 класів час виконання завдань для домашньої роботи не має перевищувати 2 години (замість 4 годин, як було у попередньому документі). Щодо організації другої зміни, враховуючи вікові особливості учнів молодшої школи, передбачено норму, за якою учні 1-4 класів мають навчатися лише в першу зміну [16].

В документі визначено, що безперервна навчальна діяльність учнів (тривалість навчальних занять) не може перевищувати: у 1-му класі – 35 хв., 2-4-х класах – 40 хв., 5-11(12) класах – 45 хв. Організація здвоєних навчальних занять і використання інших форм організації освітнього процесу, що впливають на тривалість навчальних занять, допускається за рішенням педагогічної ради закладу освіти та повинні відповідати віковим особливостям дітей.

Тривалість перерв між навчальними заняттями для учнів 1-4-х класів рекомендується не менше 15 хв., 5-11(12) класів – не менше 10 хв., великої перерви – 30 хв. (для прийому їжі). Замість однієї великої перерви можна влаштовувати дві перерви по 20 хв., після другого та третього навчальних занять – для учнів 1-4-х класів, після третього та четвертого навчальних занять – для учнів 5-11(12) класів. У середині здвоєного навчального заняття необхідно організувати перерву тривалістю 10 хв. для активного відпочинку.

Визначено і вимоги до організації роботи з технічними засобами навчання. При використанні технічних засобів навчання (далі – ТЗН) під час проведення навчального заняття потрібно чергувати види навчальної діяльності. Безперервна тривалість навчальної діяльності з ТЗН

упродовж навчального заняття повинна бути: для учнів 1 класів - не більше 10 хвилин; для учнів 2-4 класів – не більше 15 хвилин; для учнів 5-7 класів – не більше 20 хвилин; для учнів 8-9 класів – 20-25 хвилин; для учнів 10-11(12) класів на 1-й годині занять до 30 хвилин, на 2-й годині занять – 20 хвилин. При здвоєних навчальних заняттях для учнів 10-11(12) класів – не більше 25-30 хвилин на першому навчальному занятті та не більше 15-20 хвилин на другому навчальному занятті. Після занять із застосуванням ТЗН проводяться вправи з рухової активності та вправи гімнастики для очей. Комплекси відповідних вправ наведені у додатку 3 до Санітарного регламенту.

Новим документом наголошено на необхідності облаштування лише внутрішніх туалетних кімнат із підведеною холодною та гарячою водою, а також встановленні диспенсерів із рідким милом та паперовими рушниками (розділ III, пункт 30).

У Санітарному регламенті більш гостро стоїть питання гідності та приватності дитини, тоді як у ДСанПіНах цьому не було приділено належної уваги. Забезпечення приватності учнів є умовою при облаштуванні шкільних вбиралень. Відтепер обов'язковими є двері в туалетних кабінках, що зачиняються зсередини, а перегородки між кабінками мають бути непрозорими на противагу «екранам», передбаченим у ДСанПіНах. Увага відведена і питанню облаштування окремих туалетних кімнат для працівників закладу освіти [16].

Новачі стосуються і здорового харчування дітей: встановлено вимоги до харчових продуктів та готових страв, визначено групи харчових продуктів, які мають бути в щоденному шкільному раціоні (додаток 9 Санітарного регламенту), визначено перелік харчових продуктів, які заборонено реалізовувати у шкільних буфетах та у торгівельних апаратах, розміщених у закладах освіти (додаток 10 Санітарного регламенту), врегульовано питання організації харчування дітей з особливими дієтичними потребами та заявлено про зобов'язання власника організувати окреме харчування з урахуванням рекомендацій лікаря при наявності відповідної довідки від сімейного лікаря чи педіатра (додаток 11 Санітарного регламенту).

Більше уваги приділено і організації питного режиму та передбачено доступ дитини до питної води протягом усього періоду перебування у школі, а не лише під час прийому їжі, як було раніше.

Новий Санітарний регламент містить більш жорсткі вимоги щодо безпеки дітей у школі та на її території (Рисунок 2). Зокрема, йдеться про наявність паркану навколо всієї території школи для унеможливлення несанкціонованого входу або заїзду (II розділ).

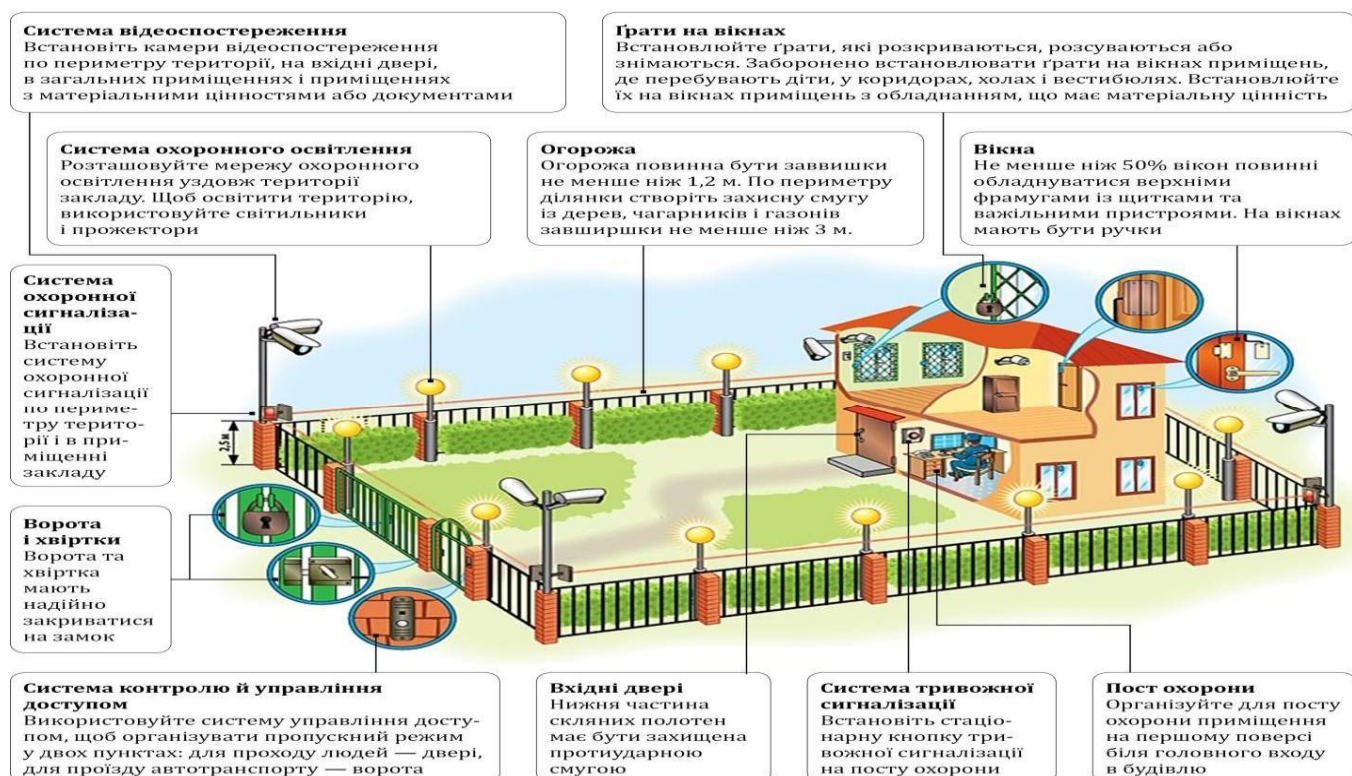

Рисунок 2. Безпека на території школи

Оновлені вимоги до організації простору для занять спортом та адаптовані до змін у навчальних програмах з фізкультури і більше не обмежуватимуть заклади, як це було із ДСанПіНами. Відтепер у Санітарному регламенті йдеться лише про вимогу твердого покриття на спортивних майданчиках, а футбольне поле має мати трав'яне або штучне покриття. Разом з тим майданчики для учнів 1-4 класів повинні мати тіньові навіси або альтанки та фізкультурно-спортивне обладнання, що відповідає віковим особливостям учнів [16].

Увагу слід звернути і на самообслуговування учнів, яке фігурує в новому документі та означає лише прибирання за собою сміття та тримання свого робочого місця у чистоті. Відповідно до вимог Санітарного регламенту залучати учнів 5-11(12) класів дозволено лише до поливу рослин та вологого прибирання поверхонь (без миття підлоги та вікон і використання мийних та дезінфікувальних засобів), тривалість самообслуговування не має перевищувати 1 години на тиждень.

Керівникам закладів освіти необхідно знати, що відповідно до вимог Санітарного регламенту:

- учнів, які проживають на відстані від закладу освіти понад 2 км, потрібно забезпечити транспортом для підвезення до школи;
- підвезення необхідно організовувати за попередньо визначеними зупинками, при цьому відстань від місця проживання учнів до місця збору на зупинці не повинна перевищувати 500 м;
- не допускається проведення будь-яких видів ремонтних робіт у присутності учнів;
- у закладах освіти дозволяється дротове та/або бездротове підключення до мережі Інтернет, при цьому Wi-Fi роутери повинні розміщуватися на висоті не менше 2 метрів від підлоги з можливістю їх виключення у позанавчальний час;
- здавати в оренду території, будівлі, приміщення, обладнання закладу освіти не за освітнім призначенням не дозволяється;
- усі працівники закладу освіти повинні проходити обов'язкові профілактичні медичні огляди; працівники, які їх своєчасно не пройшли та не ознайомлені з прийнятим Санітарного регламенту, до роботи не допускаються;
- відповідальними за дотримання вимог цього Санітарного регламенту є засновник (засновники) та керівник закладу освіти.

Вимоги до кабінетів трудового навчання, шкільних майстерень визначені в III розділі Санрегламенту «Гігієнічні вимоги до будівель та приміщень» та частково в розділі IV «Система забезпечення життєдіяльності» [15].

Так, відповідно до пунктів 18 та 19 III розділу навчальні майстерні повинні бути ізольованими від інших навчальних приміщень (в окремих блоках, секціях або в окремих будівлях з гардеробом і санітарним вузлом) та розміщуватися на першому поверсі.

Майстерні розміщуються у двох кімнатах (навчальна швейна майстерня та майстерня з кулінарії) або в одній (комбінована майстерня). У комбінованій майстерні для робіт з харчовими продуктами виділяється окрема зона (20 % площі).

Приміщення навчальних майстерень повинні бути розраховані на 13-15 робочих місць, оснащені відповідним обладнанням, необхідним для використання технологій, передбачених навчальними програмами з трудового навчання, у тому числі холодильним, з урахуванням зросту учнів. Робочі місця повинні забезпечувати зручну робочу позу учнів та відповідати вимогам безпеки життєдіяльності.

У майстернях для учнів 10-12 років слід використовувати інструменти розміром № 1, для учнів 13-15 років – № 2, після 15 років – інструментами для дорослих.

Максимальна маса вантажу для підняття школярами: 11-12 років до 4 кг, 13-14 років – до 5 кг, 15 років: хлопчики – 12 кг, дівчатка – 6,0 кг, 16 років відповідно 14 і 7 кг, 17 років – 16,0 і 8,0 кг.

У пункті 2 розділу IV зазначено, що відповідно до вимог ДБН В.2.2-3:2018 приміщення майстерень мають бути забезпечені холодною і гарячою проточною водою з установами кранів-

змішувачів. На випадок перебоїв у постачанні гарячої проточної води необхідно передбачати резервне гаряче водопостачання.

Температура гарячої води, що подається до приміщень закладів освіти, повинна бути не нижче 37 °С та не вище 60 °С.

Що стосується повітряно-теплогового режиму, відповідно до пункту 7 розділу IV у приміщеннях закладів освіти відносна вологість повітря має бути 40-60 %; температура повітря в класних кімнатах 17-20 °С, в майстернях по обробці металу і дерева 16-18 °С [15].

Враховуючи те, що безпека освітнього середовища передбачає **забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці**, одним із критеріїв оцінювання яких є «**забезпечення навчальними та іншими приміщеннями з відповідним обладнанням, що необхідне для реалізації освітньої програми**» необхідно пам'ятати, що оптимальна кількість приміщень та їхні площі визначаються проектною потужністю закладу. Однак розподіл приміщень за функціональним призначенням або зміна способів їх використання належить до компетенції керівника закладу.

Функціональні групи приміщень у закладі загальної середньої освіти поділено на:

- навчальні (навчальні кабінети (лабораторії) з лаборантськими, майстерні);
- фізкультурно-спортивні;
- актова зала;
- бібліотека;
- приміщення для харчування;
- адміністративні;
- спеціалізовані (медіатека, ресурсна кімната, кабінети психолога, соціального педагога, логопеда, методичні кабінети тощо);
- допоміжні та підсобні (вестибюль, рекреації, гардероби, санвузли).

Навчальні майстерні, кабінети трудового навчання необхідно обладнувати з урахуванням санітарно-гігієнічних вимог, вимог охорони праці та безпеки життєдіяльності, а саме враховуючи вимоги деяких наступних нормативних документів:

- Про затвердження Типового переліку засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів і STEM-лабораторій: наказ Міністерства освіти і науки України від 29.04.2020 № 574, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0410-20#Text>;
- Положення про навчальні кабінети загальноосвітніх навчальних закладів: наказ Міністерства освіти і науки України від 20.07.2004 № 601, URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1121-04>;
- Правила безпеки під час занять у навчальних і навчально-виробничих майстернях навчальних закладів системи загальної середньої освіти, затверджені наказом МОН від 13.08.2007 № 730, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0990-07#Text>
- Вимоги щодо безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями, затвердженими наказом Мінсоцполітики від 14.02.2018 № 207, URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0508-18#Text>

У кабінетах, які використовують електричне обладнання, електротехнічне обладнання повинно відповідати вимогам електробезпеки, передбаченим [Правилами безпечної експлуатації електроустановок споживачів](#), затвердженими наказом Комітету по нагляду за охороною праці України Міністерства праці та соціальної політики України від 09.01.1998 № 4, іншими чинними нормативними документами.

Пам'ятаємо, що відповідно до «Рекомендацій до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти» **забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці характеризують такі критерії оцінювання як [1]:**

1. приміщення і територія закладу освіти є безпечними та комфортними для навчання та праці;
2. заклад освіти забезпечений навчальними та іншими приміщеннями з відповідним обладнанням, що необхідні для реалізації освітньої програми;

3. здобувачі освіти та працівники закладу освіти обізнані з вимогами охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій і дотримуються їх;

4. працівники обізнані з правилами поведінки в разі нещасного випадку зі здобувачами освіти та працівниками закладу освіти чи раптового погіршення їх стану здоров'я і вживають необхідних заходів у таких ситуаціях;

5. у закладі освіти створюються умови для харчування здобувачів освіти і працівників;

6. у закладі освіти створюються умови для безпечного використання мережі Інтернет, в учасників освітнього процесу формуються навички безпечної поведінки в Інтернеті;

7. у закладі освіти застосовуються підходи для адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу, професійної адаптації працівників.

Отже, сьогодні безпечне освітнє середовище є одним із дев'яти компонентів Нової української школи, його поняття обґрунтовано в законі України «Про повну загальну середню освіту» та в наказі МОН про «Порядок проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти» [12] відповідно до якого саме освітнє середовище закладу освіти є одним з із компонентів якості освітньої діяльності, напрямом оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу загальної середньої освіти.

Матриця 5 клас (Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти автор Туташиїнський В.І. «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти від 12.07.2021 № 795)

Кіл-ть проектів в	Об'єкти проектно-технологічної діяльності	Основні технології	Додаткові технології	К-ть год.
Вступ				
Навчальний модуль «Проектування і технології»				
Проект	Еко-іграшка	Технологія обробки деревинних матеріалів (ДВП, фанера)	Технологія вишивки по деревині	14
Навчальний модуль «Декоративно-ужиткове мистецтво в проектно-технологічній діяльності»				
Проект	Розвиваюча іграшка «Пазл»	Технологія обробки деревинних матеріалів (ДВП, фанера)	Технологія оздоблення виробів художнім випалюванням (пірографія)	12
Навчальний модуль «Проектно-технологічна діяльність у побуті»				
Проект	Сервірування святкового столу	Технологія сервірування столу.	Технологія формування культури споживання їжі.	5
Моделі-аналоги проектування				
Проект: «Еко-іграшка»		Проект: «Пазл»		
				
Джерела: www.samotuzhky.com.ua		Джерела: www.samotuzhky.com.ua		

Календарно-тематичне планування з «Технології. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти
(Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти автор Тутаїшинський В.І.
«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795))

№ з/п	Зміст навчальної діяльності	Дата	Очікувані результати	Рекомендоване домашнє завдання
Вступ 1 година				
1.	Технологічна діяльність в проектуванні. Ознайомлення з правилами внутрішнього розпорядку і БЖД. Способи раціональної організації робочих місць в процесі		Проявляє зацікавленість у вивченні предмета «Технології» і пояснює його роль у своєму житті. Знає і розуміє правила внутрішнього розпорядку і безпеки праці в навчальній майстерній, ставиться відповідально до їх виконання. Адаптується до нових умов проектно-технологічної діяльності.	Проаналізувати наведені правила безпеки життєдіяльності вчителем та сформувати правила БЖД в дома
Навчальний модуль «Проектування і технології» - 14 годин				
Проекту Еко-іграшка – 14 годин				
2.	Проект і проектування. Мета проекту. Технічне завдання. Аналіз та обговорення проблем, ідей і перспектив створення нових виробів.. Інструктаж з БЖД.		Виявляє та називає особистісно та соціально важливі проблеми проектування виробів і застосування технологій. Формулює самостійно або за допомогою вчителя чи інших осіб мету проекту.	Сформулювати тему та мету проектування
3.	Проектування. Види та конструктивні особливості Еко-іграшки. Застосування методів проектування. Послідовність роботи над проектом виробу. Ескізне проектування.		Генерує, висловлює і відображає проектні ідеї з використанням	Намалювати майбутній вигляд проєктованого виробу з використанням одного з методів проектування
4.	Добір конструкційних матеріалів та інструментів. Пошук інформації про проекти та проектування. Створення банку ідей		Називає складові проєктованого виробу. Аналізує форму та конструкцію свого майбутнього виробу.	Записати картку деталювання майбутнього виробу
5.	Створення образу виробу та підготовка ескізного проекту. Презентація ескізного проекту.		Знає типи ліній та умовні позначення на кресленнях. Уміє читати графічні зображення виробів. Конструює виріб. Оцінює конструкцію майбутнього виробу за показниками (відповідність призначенню, естетичність, технологічність, економічність).	Виконати попередній малюнок у форму ескізу з визначенням розмірів

6.	Розмічання деталей запланованої іграшки. Визначення кількості деталей, форми і конструкції майбутнього виробу. Матеріали для виготовлення виробів. Поняття про конструкційні матеріали.		Називає і порівнює властивості поширених матеріалів, із яких виготовляються вироби. Вміє добирати необхідні конструкційні матеріали для успішної реалізації свого проєкту.	Проаналізувати конструкційні матеріали та визначитися з яких матеріалів буде виготовлятися проєктований виріб – записати якісні показники
7.	Виготовлення деталей запланованої іграшки. Добір необхідних для виготовлення виробу матеріалів. Складання технічного опису та виконання технічного малюнка чи ескіза виробу.		Розраховує потрібну кількість матеріалів для виготовлення виробу та оцінює використані їх. Застосовує доступні конструкційні та вторинні матеріали для створення нових виробів. Порівнює та критично оцінює інформацію з різних джерел про матеріали та обґрунтовано їх використовує. Бережно ставиться до природи. Раціонально добирає необхідні не шкідливі для здоров'я матеріали.	Дослідити обраний конструкційний матеріал – записати можливі сфери застосування обраного матеріалу
8.	З'єднання деталей запланованої іграшки. Прийоми свердління фанери, ДВП, деревини. Технологічні особливості з'єднання		Розробляє технологічну картку виготовлення проєктованого виробу. Добирає необхідні матеріали, інструменти та пристосування відповідно технології виготовлення виробу.	Скласти технологічну картку виготовлення проєктованого виробу
9.	Виробничий і технологічний процеси. Обпилювання і шліфування виробу. Технологічна картка.		Пропонує технологію виготовлення виробу. Визначає послідовність технологічних операцій і час на виготовлення проєктованого виробу самостійно або за допомогою вчителя чи інших осіб.	Визначитися з технологічними операціями необхідними для виготовлення проєктованого виробу – записати послідовність виготовлення
10.	Способи отримання деталей заданої форми із різних конструкційних матеріалів. Поняття про процес різання різних матеріалів.		Застосовує технології обробки різних матеріалів для виготовлення виробу. Використовує за призначенням інструменти і пристосування самостійно або за допомогою інших, дотримуючись правил безпеки та санітарних норм. Розраховує час на виконання	Підготувати деталі виробу до виготовлення – намалювати окремі ескізи деталей виробу

			технологічних операцій і оцінює можливі ризики під час виконання технологічного процесу. Проявляє в роботі зосередженість, точність, акуратність, координацію рухів, обережність, відповідальність, готовність співпрацювати з іншими.	
11.	Оздоблення виробу. Текстильні вироби в проєктуванні Усунення допущених у процесі виготовлення та монтажу деталей виробу можливих недоліків.		Дотримуються правил сортування матеріалів і відходів під час роботи над проєктом та в побуті. Пояснює доцільність застосування різних матеріалів і показує можливість та переваги їх повторного використання. Аналізує придатність матеріалів для створення виробу і вказує на ризики їх використання.	Навести технології вторинної переробки обраних матеріалів проєктування – намалювати схему
12.	Екологічний аналіз виготовлення виробу. Розшифровування маркування товарів. Вибір оздоблення виробів. Лакування		Пояснює доцільність відмови людства від використання одноразових виробів із шкідливих для людини і природи матеріалів. Аналізує і обговорює застосування технологій у різних сферах діяльності людини. Пропонує ідеї технологій для збереження природного середовища. Використовує інформацію про матеріали та техніку для розв'язання практичних завдань.	Підготувати історичну довідку – місце використання проєктованого виробу
13.	Маркетингове дослідження проєкту. Вторинна сировина, можливість створення нового вигляду виробу		Називає причини вичерпності природних ресурсів. Пояснює наслідки власних дій для навколишнього середовища. Вміє замінювати природні матеріали вторинними.	Провести дослідження, «Взаємозамінність матеріалів в проєктуванні» - записати матеріали які могли б бути використанні в проєктуванні з вторинної сировини
14.	Оцінка об'єкта і процесу технологічної діяльності Розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів.		Контролює процес виготовлення виробу та його якість. Аналізує відповідність результатів власної чи спільної проєктно-технологічної діяльності її меті, технічному завданню та розробленим спільно з вчителем критеріям оцінювання проєкту. Оцінює особистісну і соціальну важливість створеного виробу, реалізованого проєкту. Виявляє недоліки і виправляє можливі помилки проєктно-технологічної діяльності, аналізує їх та робить відповідні висновки.	Скласти таблицю самооцінювання власного проєктованого виробу – критерії оцінювання якості виробу.

15.	Рекламування власного. Проєкту. Визначення недобросовісної реклами проєктів і виробів. Захист проєктів	Проявляє толерантність до інших. Виокремлює переваги створених учнями виробів. Рекламує результати власної та спільної діяльності.	Підготувати мультимедійну презентацію на 5 слайдів – реклама проєктованого виробу
Навчальний модуль «Декоративно-ужиткове мистецтво в проєктно-технологічній діяльності» - 12 годин			
Проєкт Розвиваюча іграшка «Пазл»- 12 годин			
16.	Види декоративно-ужиткового мистецтва та їх поширення в Україні. Проєктування виробів з використанням декоративно-ужиткового мистецтва. Інструктаж з БЖД.	Розрізняє і називає поширені види декоративно-ужиткового мистецтва (писанкарство, вишивка, декоративний розпис, різьблення, аплікація, пірографія, гончарство та ін.)	Обрати вид оздоблення власного виробу – ескіз оздоблення виробу
17.	Способи проєктування і ремонту виробів за допомогою технологій декоративно-ужиткового мистецтва.	Наводить приклади творів декоративно-ужиткового мистецтва українських майстрів і майстринь.	Скласти порівняльний аналіз декількох видів оздоблення, акцентувати увагу на обраному виді оздоблення
18.	Пошук аналогів та створення власного проєкту з використанням методу фантазування.	Використовує різні джерела інформації про декоративно-ужиткове мистецтво. Знає види аплікацій за тематикою (декоративна, предметна, сюжетна). Ставиться шанобливо до народної творчості та традицій декоративно-ужиткового мистецтва.	Навести приклад застосування аплікації у проєктуванні власного виробу – доповнити попередній ескізний малюнок
19.	Графічні зображення майбутнього пазлу. Застосування геометричних форм, симетрії та асиметрії для отримання зображення виробів.	Пропонує тему власного проєкту з використанням декоративно-ужиткового мистецтва. Використовує ідеї декоративно-ужиткового мистецтва в проєктуванні та оздобленні виробів.	Сформулювати тему проєктування виходячи з підготовленого ескізу. Визначитися з опоряджувальними технологічними процесами при виготовленні – скласти послідовність

20.	Стилізація зображення. Розмічання за шаблоном деталей пазлів. Технологічна послідовність виготовлення виробу.		Розробляє проєкт власного твору декоративно-ужиткового мистецтва та поетапно реалізує його. Вміє змінити розмір зображення та підготувати ескіз аплікації для свого проєкту.	Створити аналог проєктованого виробу – підготувати 2 ескізних малюнки проєктованого виробу зі зміною виду оздоблення
21.	Етностиль. Матеріали, інструменти, техніки і технології в декоративно-ужитковому мистецтві.		Виявляє інтерес до виробів, створених у етностилі. Розпізнає матеріали та інструменти, які використовуються в основних видах декоративно-ужиткового мистецтва.	Скласти технологічну карту виготовлення виробу – матеріали, інструменти
22.	Перенесення малюнка пазлу на основу. Використання шаблонів. Відомості про процес обробки деревних матеріалів різанням.		Проявляє ініціативність і партнерську взаємодію у процесі спільної роботи зі створення виробу з використанням технік декоративно-ужиткового мистецтва.	Створити заготовку для виготовлення шаблону деталей виробу
23.	Технологічний процес виготовлення виробу (різання, художнє випилювання, випалювання, розпис виробу).		Вміє безпечно та правильно використовувати інструменти та пристосування. Керує власними емоціями під час проєктно-технологічної діяльності.	Скласти власний інструктаж з БЖД при виконанні обраних технологічних процесів – інструкційна картка
24.	Екологічний аналіз виготовлення виробу Вибір оздоблення виробів. Лакування		Пояснює доцільність відмови людства від використання одноразових виробів із шкідливих для людини і природи матеріалів.	Дослідити «hand made» можливості реалізації власного проєктного виробу
25.	Розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів.		Виявляє недоліки і виправляє можливі помилки проєктно-технологічної діяльності, аналізує їх та робить відповідні висновки.	Дослідити можливість зменшення вартості виробу – скласти порівняльну таблицю
26.	Оцінювання та самооцінювання виробів, створених. Ознаки автентичності виробів.		Пояснює значення декоративно-ужиткового мистецтва у власному житті. Вирізняє автентичні вироби декоративно-ужиткового мистецтва за характерними ознаками.	Скласти таблицю самооцінювання власного проєктованого виробу – критерії оцінювання якості виробу

27.	Реклама виробів декоративно-ужиткового мистецтва. Умови особистісного зростання. Захист проєктів		Оцінює критично рекламу, маніпуляції в медіа, іншу інформацію про митців і їх творчість, визначає її достовірність. Шанує здатність людей до творчості, підприємливості, інноваційності.	Підготувати мультимедійну презентацію на 5 слайдів – реклама проєктованого виробу
Навчальний модуль «Прократно-технологічна діяльність у побуті» - 5 годин				
Проект «Сервірування святкового столу» - 5 годин				
28.	Побутові машини та електроприлади. Використання інструкцій до побутової техніки. Культура споживання їжі		Розрізняє та порівнює види побутової техніки за її призначенням. Пояснює і критично оцінює інформацію, перекладену з іноземних мов, про побутову техніку, розуміє схеми складання та інші графічні зображення побутової техніки в технічних паспортах та інструкціях для її використання із застосуванням цифрових пристроїв. Застосовує способи використання різних видів побутової техніки за призначенням.	Проаналізувати інструкцію до побутових приладів – обрати побутовий прилад та записати основні правила безпечного користування
29.	Культура харчування. Робоче місце для приготування їжі. Етикет за столом		Знає основи раціонального харчування. Дотримується правил споживання страв. Використовує бережливо продукти харчування та запобігає харчовим отруєнням.	Скласти таблицю «Харчові продукти які я споживаю»
30.	Сервірування стола. Естетика харчування. Звичай, звички та правила споживання страв.		Поводиться культурно за столом. Пояснює правила столового етикету та дотримується їх під час прийому їжі. Ставиться толерантно до кулінарних звичаїв різних народів і людей різної віри. Вміє сервірувати стіл і допомагає сервірувати його іншим.	Дослідити «Звичай та правила споживання страв які актуальні і сьогодні» - підготувати доповідь
31.	Самообслуговування. Дотримання правил санітарії. Використання миючих та антибактеріальних засобів.		Помічає зміни в культурі свого харчування та цінує естетику харчування. Проявляє навички самообслуговування. Дотримується правил безпеки у побуті.	Підготувати інструкційну картку «Правила безпеки в побуті»
32.	Ознайомлення з вимогами до професій кухаря, кулінара, офіціанта, продавця.		Цінує працю людей різних професій і знає, на які професії існують найбільші потреби ринку праці.	Дослідити «Сучасний кухар» потреба ринку праці – підготувати розповідь

**МАТРИЦЯ ЗА МОДЕЛЬНОЮ НАВЧАЛЬНОЮ ПРОГРАМОЮ «ТЕХНОЛОГІЇ. 5-6 КЛАСИ»
ДЛЯ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (автори А.І.Терещук, В.І.Гащак, О.В.Абрамова, Н.М.Павич)**

Кількість проєктів(6)	Об'єкти проєктно-технологічної діяльності учнів	Основна технологія	Додаткова технологія	К-сть годин (70 год)
ВСТУП				
МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ДИЗАЙНУ ТА КОНСТРУЮВАННЯ				
Проект 1	Рамка для світлин	Технологія обробки нетканих матеріалів ручним способом	Технологія виготовлення аплікації з текстильних матеріалів.	10
МОДУЛЬ 2. ОСНОВИ ТЕХНОЛОГІЙ ТА КОНСТРУКЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ				
Проект 2	Декоративне панно «Світ тварин»	Технологія виготовлення виробів в техніці «кінусайга»	Технологія оздоблення виробів у техніці «грунтований текстиль»	10
МОДУЛЬ 3. МІЙ ПОБУТ				
Проект 3	Лепбук «Йду на пікнік»	Технологія придбання продуктів харчування та інших товарів.	Технологія формування культури споживання	6
МОДЕЛІ-АНАЛОГІ ПРОЄКТУВАННЯ				
Проект 1	Рамка для світлин (перемикачів) 		Проект 3	
Проект 2	Панно «Світ тварин» 			

**КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ЗА МОДЕЛЬНОЮ НАВЧАЛЬНОЮ ПРОГРАМОЮ «ТЕХНОЛОГІЇ.5-6 КЛАСИ»
ДЛЯ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (автори А.І.Терещук, В.І.Гашак, О.В.Абрамова, Н.М.Павич**

№ уроку	Кіл-сть год	Дата	Зміст		Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів	Домашнє завдання
			Знаннєва складова	Діяльнісна складова		
ВСТУП						
1	1		Цілі й завдання предмета. Поняття про технології. Корисна річ. Робоче місце у навчальній майстерні. Правила безпеки прийомів праці у навчальній майстерні.	Ознайомлення з виставковими роботами. Інтерактивне обговорення індивідуального попереднього досвіду проектування на уроках в молодших класах. Що і в якій спосіб можна виготовити у шкільній майстерні корисного для себе та інших.	<u>Здобувач освіти:</u> - Розмірковує над власним набутим досвідом з метою визначення шляхів його застосування у нових контекстах. - Критично оцінює власні можливості, наявний досвід для виконання поставлених завдань. - Знає та розуміє правила безпечних прийомів праці у навчальній майстерні.	Написати сторітелінг «Робочій простір мій та членів моєї родини»
2	1		Проект та його види. Основи проектування: види проектів та їх етапи, ідея, мета, завдання, об'єкт проектування. Соціально важливі потреби людини.	Висловлення пропозицій щодо пошуку нових ідей, їх втілення у проєкт.	<u>Здобувач освіти:</u> - Обговорює спільно з учителем чи іншими особами особистісно та соціально важливі потреби у створенні виробів, спираючись на власні знання та судження. - Адаптується до нових умов проєктно-технологічної діяльності. - Визначає етапи проектування.	Знайти інформацію про цікаві проєкти, які змінили життя людини.

МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ДИЗАЙНУ ТА КОНСТРУЮВАННЯ				
Тема(напрямок проєкту) «Корисна річ для моєї родини» (10 годин) Продукт проєктно-технологічної діяльності: рамка для світлин				
3	1	Дизайн у проєктуванні виробів. Елементи дизайну. Творчий задум як перший крок у конструюванні та створенні продукту. Методи творчого пошуку ідей. Фантазування як метод створення нового виробу. Інструктаж з БЖД,	Пошук творчих ідей, сюжетів у відомих художніх творах, мультфільмах, кінофільмах, коміксах тощо. Інтерактивне обговорення ідеї майбутнього виробу з акцентом на його призначення. Виконання вправ на фантазування, створення малюнку за фантастичним сюжетом.	<u>Здобувач освіти:</u> - Визначає корисні вироби для своєї родини, аналізує їх функції йність. - Обговорює спільно з учителем чи іншими особами ідеї майбутнього виробу з акцентом на його призначення (для кого і для чого виріб, як він буде функціонувати). - Дотримується норм обговорення та поваги до інших точок зору. - Розуміє сутність методу фантазування. - Обґрунтовує ідеї та теми проєкту на основі інтерактивного обговорення. - Виконує малюнок виробу за фантастичним сюжетом.
4	1	Вибір об'єкта проєктування. Поняття про основні маркетингового дослідження. Анкетування та опитування у міні-маркетинговому дослідженні споживачів. Інформація. Пошук та збереження інформації.	Визначення мети міні-маркетингового дослідження. Проведення невеликих за обсягом і масштабом маркетингових досліджень. Формування питань щодо доцільності виготовлення рамки для світлин та способу відображення члена родини на ній(ініціали, елементи захоплення тощо) Ознайомлення з інформацією про рамки для світлин. Пошук інформації за обраною темою проєкту. Добровільне використання чужих ідей та їх доопрацювання.	<u>Здобувач освіти:</u> - Визначає потреби та смаки споживачів щодо обраної рамки для світлин, особливостей її конструкції, функційності, естетичності. - Планує самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб основні завдання і результати проєктно-технологічної діяльності. - Використовує чужі ідеї та їх доопрацювання на основі принципів академічної доброчесності. - Здійснює пошук актуальної інформації про рамки для світлин і впорядковує її.
				Виконати творчі вправи за методом «Біном фантазії»
				Здійснити міні-маркетингове дослідження споживачів, наприкладі власної родини / класу. Провести аналіз результатів маркетингового дослідження.

5	1	Ескіз проєктованого виробу. Поняття про моделі-аналоги, моделі-пропозиції. Художнє конструювання та його основні чинники. Графічні зображення у проєктуванні виробів. Плоский предмет. Масштаб.	Створення зображень плоских предметів. Моделювання моделей-аналогів. Використання масштабу збільшення або зменшення за потреби. Виконання ескізних малюнків декількох альтернативних варіантів рамки для світлин в цілому.	<u>Здобувач освіти:</u> - Обговорює ідеї, конструктивно взаємодіє з іншими особами у процесі комбінування власної моделі на основі аналізу найкращих ознак моделей-аналогів. - Продуктує та відображає творчий задум у зручній формі. - Виконує ескізні малюнки декількох альтернативних варіантів рамки для світлин в цілому, визначає остаточний варіант. - Аналізує форми та конструкції моделей-аналогів рамки для світлин	Проаналізувати власні результати художнього конструювання рамки для світлин.
6	1	Ескіз проєктованого виробу. Основні вимоги (критерії) до об'єктів технологічної діяльності. Формоутворення, методи проєктування.	Визначення та обґрунтування критеріїв, яким має відповідати рамка для світлин та визначення її параметрів. Визначення остаточного варіанту моделі рамки для світлин. Створення ескізного малюнку рамки для світлин. Формування колірної гами зображення.	<u>Здобувач освіти:</u> - Розробляє та обґрунтовує за допомогою вчителя чи інших осіб критерії, яким має відповідати рамка для світлин, та визначає її параметри. - Виконує ескіз моделі рамки для світлин, зазначає інформацію, необхідну для її виготовлення. - Застосовує метод фантазування відповідно до індивідуальних здібностей та власних інтересів з метою втілення творчих ідей в конструкції рамки для світлин. - Застосовує цифрові пристрої у разі потреби. - Оцінює власні результати художнього конструювання рамки для світлин.	Підготувати інформацію про застосування нетканних матеріалів.
7	1	Технологія обробки конструкційних матеріалів. Тканина як конструкційний матеріал. Неткані матеріали.	Обґрунтування доцільності вибору матеріалів для виготовлення рамки для світлин з урахуванням визначених критеріїв, експлуатаційних властивостей (ткани та	<u>Здобувач освіти:</u> - Розуміє процес виготовлення та використання тканини. - Розрізняє ткани та неткані матеріали. - Обґрунтовує доцільності вибору матеріалів для виготовлення рамки для світлин з урахуванням визначених	Підготувати інформацію про застосування нетканних матеріалів.

		Особливості виготовлення виробів з нетканних матеріалів.	неткані матеріали). Визначення необхідної кількості матеріалів для виготовлення рамки для світлин.	- критерії, експлуатаційних властивостей. - Визначає необхідну кількість матеріалів для виготовлення рамки для світлин.	
8	1	Технологія обробки конструкційних матеріалів. Інструменти та пристосування. Розмічання. Прийоми розмічання. Основні вимоги до розкрою деталей з нетканних матеріалів. Технологія вирізання ножицями зовнішніх та внутрішніх контурів деталей рамки для світлин.	Розмічання та перенесення за допомогою шаблону зовнішніх контурів зображень на конструкційний матеріал з дотриманням безпечних прийомів роботи інструментами та пристосуваннями. Розкрій деталей рамки для світлин. Економне використання конструкційних матеріалів.	<u>Здобувач освіти:</u> - Використовує інструменти та пристосування самостійно або за допомогою інших, дотримуючись правил безпечної праці та санітарних норм. - Виконує розмічання та перенесення зовнішніх контурів зображень на конструкційний матеріал у визначеній послідовності, раціонально розподіляючи час. - Виконує розкрій деталей рамки для світлин у визначеній послідовності. - Демонструє в роботі зосередженість, акуратність, обережність, відповідальність. - Використовує оцнадно матеріал під час виготовлення рамки для світлин.	
9	1	Технологія обробки конструкційних матеріалів. Технологія з'єднання деталей з нетканних матеріалів.	З'єднання деталей рамки для світлин у визначеній послідовності з дотриманням безпечних прийомів роботи інструментами та пристосуваннями.	<u>Здобувач освіти:</u> - Використовує інструменти та пристосування самостійно або за допомогою інших, дотримуючись правил безпечної праці та санітарних норм. - Виконує з'єднання деталей рамки у визначеній послідовності, раціонально розподіляючи час.	
10	1	Технологія обробки конструкційних матеріалів. Види оздоблення виробів.	Оздоблення рамки для світлин згідно обраної техніки.	<u>Здобувач освіти:</u> - Виконує оздоблення рамки для світлин згідно обраної додаткової технології. - Використовує інструменти та пристосування самостійно або за допомогою інших, дотримуючись правил безпечної праці та санітарних норм.	

11	1	Презентація проєктованого виробу. Предметне середовище. Естетика сучасного інтер'єру. Оформлення інтер'єру. Правила презентації, вимоги до неї.	Дослідження елементів декору оселі, способів декорування приміщень. Створення уяви свого бачення майбутнього розташування рамки для світлин в сучасному інтер'єрі. Визначення способу презентації проєкту. Вибір мовленнєвих стратегій для передачі слухачам власних думок, почуттів, переконань. Підготовка до презентації: обґрунтований відбір інформації / фото матеріалів та інших результатів проєктної діяльності.	<u>Здобувач освіти:</u> - Облаштовує або вдосконалює власний життєвий простір з урахуванням власних потреб, потреб інших осіб. - Знає правила презентації. - Враховує вимоги до презентації під час підготовки до презентації власного проєкту. - Обирає мовленнєві стратегії для передачі слухачам власних думок, почуттів, переконань.	Підготуватись до презентації. Запропонувати варіанти декорування інтер'єру власної оселі рамками для світлин.
12	1	Презентація проєктованого виробу. Контроль якості виконання технологічних операцій.	Самооцінювання. Презентація проєкту. Аналіз виконаної роботи на основі інтерактивної взаємодії: «Чи вдалося досягти поставлених завдань проєкту? Що можна було б зробити краще?»	<u>Здобувач освіти:</u> - Представляє результати власної проєктно-технологічної діяльності. - Виявляє повагу до власних чи спільних результатів проєктно-технологічної діяльності. - Обговорює перспективи подальшої проєктно-технологічної діяльності, способи її вдосконалення.	Апробувати виріб у домашніх умовах.
МОДУЛЬ 2. ОСНОВИ ТЕХНОЛОГІЙ ТА КОНСТРУКЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ					
Тема(напрямок проєкту) «Інтер'єрна прикраса для оселі» (10 годин) Продукт проєктно-технологічної діяльності: панно «Світ тварин»					
13	1	Декоративно-ужиткове мистецтво. Види декоративно-ужиткового мистецтва мого регіону. Традиційні	Ознайомлення з творчими наробками українських майстрів, витворами декоративно-ужиткового мистецтва. Визначення технологій декоративно-ужиткового мистецтва та	<u>Здобувач освіти:</u> - Формує пропозиції стосовно створення майбутнього виробу з позицій шанування творчого вираження ідей, народних звичаїв, традицій, культури. - Здійснює пошук актуальної інформації про об'єкт проєктування і упорядковує її.	Розробити кластер «Гематичне панно»

		технології декоративно-ужиткового мистецтва. Інтер'єри прикраси для оселі, панно, картина. Техніки панно. Інструктаж з БЖД.	технік художнього оздоблення виробів. Дискусія на основі інтерактивної взаємодії: «Вироби декоративно-ужиткового мистецтва у моїй оселі». Визначення видів та ознак панно. Ознайомлення із техніками виготовлення панно.	Цінує та обґрунтовує значення декоративно-ужиткового мистецтва у власному житті на основі зібраної інформації.	
14	1	Аплікація, види аплікацій. Аплікація як вид декоративно-ужиткового мистецтва. Кінусайга – оригінальний вид аплікації. Тематичний виріб. Тема та предметний зміст панно. Інформація, пошукова система, аналіз інформації.	Вибір техніки виготовлення панно. Ознайомлення з технологією виготовлення аплікації як видом декоративно-ужиткового мистецтва. Дослідження видів аплікації. Ознайомлення з технологією «кінусайга» як різновидом аплікації. Обґрунтування вибору та назви панно «світ тварин» щодо надання інтер'єру локації індивідуальності та оригінальності.	<u>Здобувач освіти:</u> - Здійснює пошук відомостей, які необхідні для проєктування тематичних панно технікою «кінусайга». - Використовує кілька джерел інформації про традиції та сучасні тенденції в декоративно-ужитковому мистецтві. - Визначає їх достовірність.	Добрати моделі-аналоги тематичного панно «Світ тварин».
15	1	Основи композиції. Композиція як основа художньо-конструкторської діяльності: цілісність, виразність, колористика. Добір моделей-аналогів.	Створення мотиву панно «Світ тварин». Аргументація вибору мотиву для створення панно. Визначення елементів мотиву для створення композиції. Виконання ескізних малюнків декількох варіантів. Формування кольорової гами зображення панно.	<u>Здобувач освіти:</u> - Обговорює ідеї, конструктивно взаємодіє з іншими особами у процесі комбінування власної моделі на основі аналізу найкращих ознак моделей-аналогів. - Виконує ескізні малюнки декількох альтернативних варіантів тематичного панно, визначає остаточний варіант. - Аналізує форми та конструкції моделей-аналогів панно «Світ тварин»	
16	1	Основи композиції. Творчий задум:	Визначення остаточного варіанту моделі тематичного	<u>Здобувач освіти:</u> Виконує ескіз моделі панно, зазначає	Створити ескіз мотиву

		мотив, стилізація. Колір. Колірна гама. Формоутворення, методи проєктування, комбінування, перестановка. Основні вимоги (критерії) до об'єктів технологічної діяльності.	панно. Створення ескізного малюнку панно. Формування колірної гами зображення. Визначення та обґрунтування критеріїв, яким має відповідати тематичне панно та визначення його параметрів.	інформацію, необхідну для його виготовлення. - Застосовує методи комбінування та перестановки відповідно до індивідуальних здібностей та власних інтересів з метою втілення творчих ідей в конструкцію панно. - Застосовує цифрові пристрої у разі потреби. - Оцінює власні результати художнього конструювання тематичного панно. - Розробляє та обґрунтовує за допомогою вчителя чи інших осіб критерії, яким має відповідати панно.	сюжету тематичного панно «Світ тварин».
17	1	Конструкційні матеріали. Тканина як конструкційний матеріал. Ткані матеріали та їхні властивості. Особливості виготовлення виробів з тканих матеріалів.	Ознайомлення з властивостями тканих матеріалів. Дослідження властивостей тканих матеріалів на обсяпальність, міцність тощо. Добір матеріалів для виготовлення панно «Світ тварин». Обґрунтування доцільності вибору матеріалів.	<u>Здобувач освіти:</u> - Визначає властивості тканих матеріалів та їх вплив на якість виробу. - Добирає матеріали для виготовлення панно «Світ тварин». - Аналізує ефективність дібраних матеріалів для створення панно і визначає ризики їх використання.	Розробити та описати технологічну послідовність виготовлення панно відповідно до ескізу виробу.
18	1	Виконання технологічних операцій з виготовлення виробу. Інструменти та пристосування. Технологічна послідовність виготовлення панно «Світ тварин». Основа, тло, габаритний розмір, деталь.	Добір пристосувань та інструментів для виготовлення панно. Складання технологічної карти виготовлення панно «Світ тварин». Підготовка основи для нанесення сюжету. Кріплення ескізу сюжету на підготовлену пінопластову основу.	<u>Здобувач освіти:</u> - Добирає необхідні інструменти і пристосування відповідно до визначеної технологічної послідовності. - Планує технологічну послідовність виготовлення панно. - Здійснює підготовку основи для нанесення сюжету. - Здійснює кріплення ескізу сюжету на підготовлену основу панно.	

19	1	Виконання технологічних операцій з виготовлення виробу. Прорізання контурів сюжету ескізного малюнку. Об'ємна форма, дзеркальний елемент.	Виконання прорізання контурів сюжету ескізного малюнку на основі панно, дотримуючись правил безпечної праці та санітарних норм. Виготовлення деталей аплікації.	<u>Здобувач освіти:</u> - Використовує інструменти та пристосування самостійно або за допомогою інших, дотримуючись правил безпечної праці та санітарних норм. - Виконує прорізання контурів сюжету ескізного малюнку на основі панно у визначеній послідовності, раціонально розподіляючи час. - Виготовляє деталі аплікації - Демонструє в роботі зосередженість, акуратність, обережність, відповідальність.	Здобувач освіти:
20	1	Виконання технологічних операцій з виготовлення виробу. Способи кріплення деталей до основи. Поелементне з'єднання деталей. Клеї та їх застосування. Правила безпечного користування клеєм.	Добір клею для кріплення деталей аплікації. З'єднання елементів композиції з підготовленою основою. Панно. Дотримання безпечних прийомів праці під час виготовлення панно.	<u>Здобувач освіти:</u> - Добирає клей для кріплення деталей аплікації, аргументує свій вибір. - Використовує інструменти та пристосування самостійно або за допомогою інших, дотримуючись правил безпечної праці та санітарних норм. - Виконує з'єднання елементів композиції з підготовленою основою. - Знає види клеїв та вміє безпечно їх використовувати для приєднання елементів композиції.	Здобувач освіти:
21	1	Виконання технологічних операцій з виготовлення виробу. Види оздоблення. Техніки оздоблення виробів. Способи презентації. Екологічна оцінка проєкту. Економічне обґрунтування	Оздоблення тематичного панно згідно обраної техніки. Вибір способу презентації проєкту. Вибір мовленнєвих стратегій для передачі слухачам власних думок, почуттів, переконань.	<u>Здобувач освіти:</u> - Виконує оздоблення панно згідно обраної додаткової технології. - Використовує інструменти та пристосування самостійно або за допомогою інших, дотримуючись правил безпечної праці та санітарних норм. - Враховує вимоги до презентації під час підготовки до презентації власного проєкту. - Обирає мовленнєві стратегії для передачі слухачам власних думок,	Запропо- нувати ідеї практичної реалізації декоративних панно. Підготувати есе про гуманне ставлення до тварин.

22	1	проекту. Презентація проєктованого виробу. Презентація в Power Point. Товар. Товарна цінність. Контроль якості виробу.	Аналіз виконаної роботи у формі дискусії на основі інтерактивної взаємодії: «Чи вдалося досягти поставлених завдань проєкту? Що можна було б зробити краще?». Усунення недоліків. Самооцінювання.	почуттів, переконань. <u>Здобувач освіти:</u> - Виявляє недоліки і виправляє допущені помилки, аналізує їх та робить відповідні висновки. - Оцінює особистісну і соціальну важливість створення панно «Світ тварин» - Представляє результати власної спільної поєктно-технологічної діяльності. - Застосовує цифрові пристрої та інформаційне середовище у разі потреби для презентації результатів проєктування. - Визначає спільно з учителем чи іншими особами свій рівень навчальних досягнень - Оцінює споживачку якість, естетичний вигляд і корисність для здоров'я створеного виробу.	Апробувати виріб у домашніх умовах.
МОДУЛЬ 3. МІЙ ПОБУТ					
Тема(напрямок проєкту) «Я споживач» (6 годин) Продукт проєктно-технологічної діяльності: лепбук					
1	1	Культура харчування. Основи раціонального харчування. Поняття «Снек» («Snack»). Етикетки на товарах.	Проведення дослідження із визначення харчових звичок власних/в родині та самоаналіз організації харчування відповідно до здорового харчування та оптимізації власних дій. Дискусія «Чи варто вживати снеки». Проведення міні-маркетингового дослідження щодо харчових продуктів. Читання та аналіз інформації про продукцію.	- Визначає власні / чужі потреби в організації побуту. - Формулює завдання у співпраці з іншими особами відповідно до власних потреб у побуті. - Провдить дослідження	

2	1	Культура харчування. Вимоги до харчових продуктів. Харчові добавки та їх класифікація. Моє харчування.	Створення власної «піраміди харчування».	- Розрізняє корисні для здоров'я елементи, обґрунтовує раціональність їх використання. - Провадить проектно-технологічну діяльність стосовно розв'язання побутових проблем, самообслуговування. - Створює власну «піраміду харчування»	- Розрізняє корисні для здоров'я елементи, обґрунтовує раціональність їх використання. - Провадить проектно-технологічну діяльність стосовно розв'язання побутових проблем, самообслуговування. - Створює власну «піраміду харчування»
3	1	Мережа торгових точок продажу продуктів харчування. Інтернет-магазини продажу продуктів харчування, доставка їжі. Маркування товарів (продуктів харчування). Споживчий кошук продуктів харчування.	Екскурсія до інтернет-магазину. Вивчення маркування, термінів зберігання, порівняння ціни на продукти (маркет / ринок / найближчий продуктовий магазин), складання споживчого кошику продуктів харчування тощо. Розрахунок витрат на споживчий кошук продуктів харчування та обговорення шляхів можливих заощаджень в родині.	- Усвідомлено формулює завдання у співпраці з іншими особами відповідно до власних потреб у побуті. - З розумінням читає та розшифровує маркування товарів та інші знаки, зокрема з використанням цифрових пристроїв.	Розробити пам'ятку з правилами для розумного споживання та розмістити її на власній сторінці ФБ, Інстаграм
4	1	Мережа торгових точок продажу продуктів харчування. Пакування продуктів. Типи упакування продуктів харчування. Сортування відходів, їх подальша переробка, утилізація.	Критичне обговорення реклами продуктів харчування та висловлення суджень щодо прийняття свідомих рішень вибору покупок. Пошук інформації щодо переробки різних типів упакування продуктів харчування. Представлення інформації у вигляді презентації	- Планує трудові дії для виконання побутових завдань самостійно або у співпраці з іншими особами. - Дотримується правил сортування відходів під час роботи над проектом і в побуті.	Виготовити авторську упаковку продукту харчування.
5	1	Зберігання продуктів. Термін зберігання продуктів. Тара для	Аналіз інформації про умови зберігання харчових продуктів на етикетках їх упаковок.	- Аналізує інформацію про умови зберігання харчових продуктів на етикетках їх упаковок. - Знає та дотримується правил зберігання	

		зберігання продуктів.	Розробка правил зберігання продуктів харчування в холодильному обладнанні. Розмежування між різними місцями зберігання (наприклад, морозильна камера, комора тощо) відповідно до термінів придатності та строків використання.	продуктів харчування в холодильному обладнанні. Вміє розмежовувати продукти харчування між різними місцями зберігання (наприклад, холодильник, морозильна камера, комора тощо) відповідно до термінів придатності та строків використання.	
6	1	Зберігання продуктів. Холодильне обладнання для зберігання харчових продуктів. Види холодильників, морозильних камер тощо та інструкції до них.	Виконання моделюючої вправи щодо розміщення продуктів харчування в холодильному обладнанні. Читання та пояснення своїми словами технічної інформації в інструкціях побутової техніки для зберігання харчових продуктів. Використання побутової техніки для зберігання харчових продуктів відповідно до технічних умов експлуатації та дотримання правил техніки безпеки.	- Розрізняє види побутової техніки за функціональним призначенням відповідно до визначених завдань. - Пропонує способи використання різних видів побутової техніки для вирішення побутових завдань. - Аналізує власний досвід можливості в побутовій діяльності. - Читає та пояснює своїми словами технічну інформацію, схеми, інші графічні зображення про побутову техніку в інструкціях із застосуванням інформаційних джерел і використанням цифрових пристроїв. - Дотримується встановлених вимог до техніки безпеки під час експлуатації технічних пристроїв у побутових умовах.	Створити інтерактивну гру «Мій холодильник»

**МОДЕЛЬ СТРУКТУРУВАННЯ ЗМІСТУ МОДЕЛЬНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ
«ТЕХНОЛОГІЇ. 5–6 КЛАСИ» для закладів загальної середньої освіти**
(автори Кільдеров Д.Е., Мачаха Т.С., Юрченко В.В., Луп'як Д.М.)

5–6 класи					
Перше навчальне півріччя	Блок I. Модулі для вивчення на вибір (в сукупності не менше трьох)				
	Розділ 1. Традиційні і сучасні технології декоративно-ужиткового мистецтва або інших напрямів діяльності (не менше двох різних модулів на вибір)**				
	I. Технології худ. обробки пластичних матеріалів	II. Технології вишивання	III. Технології худ. обробки деревинних матеріалів	IV. Технології художнього плетіння	V. Технології виготовлення народної і сучасної іграшки
	Розділ 2. Технології в побутовій діяльності (не менше одного модуля на вибір)				
	I. Самообслуговування	II. Родинний етикет		III. Естетика житла, довкілля	
	Розділ 3. Алгоритм виконання навчальних проєктів (не менше одного)***				
	Блок II. Модулі для вивчення на вибір (в сукупності не менше трьох)				
	Розділ 1. Традиційні і сучасні технології декоративно-ужиткового мистецтва або інших напрямів діяльності (не менше двох різних модулів на вибір)*				
	I. Технології ткацтва і шиття	II. Технології аплікації	III. Технології худ. обробки тонколистового металу та дроту	IV. Технології в'язання	V. Технології мозаїки
	Розділ 2. Технології в побутовій діяльності (не менше одного модуля на вибір)				
I. Культура споживання їжі		II. Народний етикет		III. Екологія житла, довкілля	
Розділ 3. Алгоритм виконання навчальних проєктів (не менше одного)**					
Друге навчальне півріччя					

МАТРИЦЯ ТА ОРІЄНТОВАНЕ КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ

за модельною навчальною програмою

«ТЕХНОЛОГІЇ. 5–6 КЛАСИ» для закладів загальної середньої освіти

(автори Кільдеров Д.Е., Мачаха Т.С., Юрженко В.В., Дуп'як Д.М.)

Перше навчальне півріччя

МАТРИЦЯ

Модулі для вивчення	Технологія обробки матеріалів	Об'єкт для виготовлення та матеріали	Теми	Кіл-ть годин
Вступ	Який він – рукотворний світ			2
Розділ 1. Традиційні і сучасні технології декоративно-ужиткового мистецтва або інших напрямів діяльності				
Технологія художнього плетіння	Бісероплетіння	Брелок з бісеру	Тема 1.1. Як виявити потреби у виготовленні виробів.	8
Технологія виготовлення народної і сучасної іграшки	Лялька-мотанка	Лялька-мотанка з тканих та нетканих матеріалів	Тема 1.2. Що впливає на якість виготовлення виробу.	
Допускається вибір одного модуля за межами переліку поданого програмою			Тема 1.3. Що сприяє естетичності виробу.	
			Тема 1.4. Як правильно оцінити власноруч виготовлений виріб.	
Розділ 2. Технології в побутовій діяльності				
Самообслуговування	Технологія безпечного користування електроприладами		Тема 2.1. Як правильно використовувати побутову техніку. Тема 2.2. Як вирішувати практичні завдання в побуті	6
Розділ 3. Алгоритм виконання навчальних проєктів				
Проект 1 (тема навчального проєкту вибирається учнем спільно з учителем у межах одного з модулів, який вже вивчено)	Бісероплетіння	Технологія виготовлення виробів з бісеру.	Тема 3.1. Проєктування нового виробу. Вибір об'єкта проєктування. Тема 3.2. Художнє конструювання об'єкта проєктування. Тема 3.3. Технічне конструювання об'єкта проєктування та визначення технологічної послідовності його виготовлення. Тема 3.4. Технологія виготовлення спроектованого виробу. Тема 3.5. Оцінювання і презентація результатів проєктно-технологічної діяльності.	8
Всього				32

МОДЕЛІ-АНАЛОГІ ПРОЄКТУВАННЯ	
Технологія художнього плетіння. <i>Брелок з бісеру</i>	
Технологія виготовлення народної і сучасної іграшки. <i>Лялька-мотанка з тканих та нетканих матеріалів</i>	
Самообслуговування. Технологія безпечного користування електроприладами під час приготування страв	
Проект 1. Технологія виготовлення виробів з бісеру	

Орієнтоване календарно-тематичне планування

№ з/п	Тема уроку та її зміст	К-сть год	Очікувані результати навчання	Домашнє завдання
1 2	Вступ. Який він – рукотворний світ Правила внутрішнього розпорядку та безпеки життєдіяльності. в навчальній майстерні. Види ремесел та декоративно-ужиткове мистецтво в історичному	2	- спираючись на власні знання, розпізнає матеріали та інструменти, які використовуються в основних видах декоративно-ужиткового мистецтва [6 ТEO 2.1.1-1] - називає твори відомих українських майстрів декоративно-ужиткового мистецтва свого регіону [6 ТEO 2.1.1-2] - оцінює та обґрунтовує значення декоративно-ужиткового мистецтва у власному житті на основі зібраної інформації [6 ТEO 2.1.3-1]	Підготувати інформацію про видатних творців декоративно-ужиткового мистецтва свого регіону
Розділ 1. Традиційні і сучасні технології декоративно-ужиткового мистецтва або інших напрямів діяльності				
Модуль для вивчення: технологія художнього плетіння Технологія обробки матеріалів: бісероплетіння Об'єкт для виготовлення та матеріали: брелок з бісеру				
3 4	Тема 1.1. Як виявити потреби у виготовленні виробів Види брелків з бісеру. Створення банку ідей. Добір виробу для виготовлення й оздоблення. Визначення мети та завдань із виготовлення	2	- обговорює спільно з учителем чи іншими особами мету навчальної діяльності [6 ТEO 1.1.2-1] - планує самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб основні завдання і результати навчальної діяльності [6 ТEO 1.1.2-2] - вирізняє автентичні вироби декоративно-ужиткового мистецтва за характерними ознаками [6 ТEO 2.1.3-2]	Підготувати історичну довідку про моделі-аналоги брелка

5	Тема 1.2. Що впливає на якість виготовлення Види бісеру. Інструменти та пристосування для роботи з бісером. Правила безпеки життєдіяльності та санітарно-гігієнічні вимоги під час роботи з дротом. Добір інструментів, пристосувань і матеріалів для роботи.	1	- розпізнає основні види конструкційних матеріалів за їх властивостями [6 ТЕО 3.1.2-1] - пояснює перевірену інформацію про доцільність застосування різних матеріалів, їх повторне використання [6 ТЕО 3.2.2-1] - розраховує потрібну кількість матеріалів для виготовлення виробу [6 ТЕО 3.2.2-3] - доцільно замінює природні матеріали вторинними матеріальними ресурсами за потреби [6 ТЕО 3.2.1-3]	Підготувати інформацію про бісер натурального походження
6	Елементи графічної грамотності. Креслярські інструменти, приладдя і матеріали. Масштаб. Графічне зображення брелка за обраною схемою з внесенням творчих елементів (розмір, форма, колір бісеру, оздоблення тощо). Читання схем для плетіння бісером на	1	- визначає технічні характеристики моделі виробу [технічний опис об'єкта проектування] [6 ТЕО 1.1.5-2] - обговорює ідеї, конструктивно взаємодіє з іншими особами у процесі комбінування власної моделі на основі аналізу найкращих ознак моделей-аналогів [6 ТЕО 1.1.4-2] - оцінює власні результати художнього конструювання виробу [6 ТЕО 1.1.4-5]	Оформити ескіз брелка. Підібрати інструменти і матеріали для виготовлення брелка.
7	Технологічна послідовність виготовлення брелка	1	- визначає самостійно або за допомогою інших осіб послідовність технологічних операцій виготовлення проєктованого виробу [6 ТЕО 1.1.7-1] - добирає необхідні інструменти і пристосування відповідно до визначеної технологічної послідовності [6 ТЕО 1.1.7-2]	Оформити технологічну карту «Технологічна послідовність виготовлення брелка»
8	Виготовлення брелка з бісеру на дротяній основі. Підготовка робочого місця до роботи. Правила безпеки життєдіяльності та санітарно-гігієнічні вимоги під час роботи з дротом. Закріплення та нарізування дроту у виробі. Рациональне	1	- виконує заплановані технологічні операції у визначеній послідовності, рационально розподіляючи час [6 ТЕО 1.2.3-1] - використовує ошадно матеріали під час виготовлення виробу [6 ТЕО 3.2.2-4] - використовує інструменти та пристосування самостійно або за допомогою інших, дотримуючись БЖ та санітарних норм [6 ТЕО 1.2.1-3] - виявляє ініціативність і партнерську взаємодію у процесі спільної роботи із створення виробу техніками декоративно-ужиткового мистецтва [6 ТЕО 2.2.2-2]	Підготувати матеріали для оздоблення брелка. Підготувати інформацію про етнодизайн

9	Тема 1.3. Що сприяє естетичності виробу. Дизайн і декоративно-ужиткове мистецтво. Етнодизайн. Традиційні і сучасні технології декорування	1	- використовує опрацьовану культурологічну інформацію про технології декоративно-ужиткового мистецтва і техніки художнього оздоблення у проєктуванні виробів [6 тео 2.2.1-1] - застосовує технології і техніки декоративно-ужиткового мистецтва у процесі оздоблення готових виробів [6 ТЕО 2.2.2-1]	Підготуватися до презентації виробу
10	Тема 1.4. Як правильно оцінити власноруч виготовлений виріб. Ознаки якості виготовленого виробу. Експертна оцінка (вчителя, майстрів декоративно-ужиткового мистецтва, фахівців, інших осіб). Особистісна і соціальна значущість виготовленого виробу. Оцінка якості виробу.	1	- аналізує відповідність результатів власної чи спільної діяльності з виготовлення виробу її меті та виробленим критеріям [6 ТЕО 1.3.1-1] - оцінює особистісну і соціальну важливість виготовленого виробу [6 ТЕО 1.3.1-3] - виявляє недоліки і виправляє допущені помилки, аналізує їх та робить відповідні висновки [6 ТЕО 1.3.1-5]	Проаналізувати роботу щодо виготовлення брелка, виправити можливі помилки
Модуль для вивчення: технологія виготовлення народної і сучасної іграшки Технологія обробки матеріалів: ллялька-мотанка Об'єкт для виготовлення та матеріали: ллялька-мотанка з тканих та нетканих матеріалів				
11 12	Тема 1.1. Як виявити потреби у виготовленні виробів.	2		
13 14	Тема 1.2. Що впливає на якість виготовлення виробу	2		
15 16	Тема 1.3. Що сприяє естетичності виробу.	2		
17 18	Тема 1.4. Як правильно оцінити власноруч виготовлений виріб	2		

Розділ 2. Технології в побутовій діяльності				
Модуль для вивчення: самообслуговування Технологія: технологія безпечного користування електроприладами				
19	Тема 2.1. Як правильно використовувати побутову техніку Розвиток технологій у різних сферах діяльності людини. Види техніки та її призначення. Наслідки технічного прогресу для людини і навколишнього середовища.	1	- Обговорює ймовірний розвиток технологій у різних сферах діяльності людини [6 ТЕО 3.1.1-2] - розрізняє види побутової техніки за функціональним призначенням відповідно до визначених завдань [6 ТЕО 4.2.1-2]	Підготувати інформацію про історію розвитку побутової техніки
20	Історія розвитку побутової техніки. Технічні характеристики побутової техніки. Види пошкоджень електропобутових приладів. Правила безпечного використання технічних пристроїв у побутових умовах	1	- читає та пояснює своїми словами технічну інформацію, схеми, інші графічні зображення про побутову техніку в інструкціях із застосуванням інформаційних джерел і використанням цифрових пристроїв [6 ТЕО 4.2.1-3] - дотримується встановлених вимог до техніки безпеки під час експлуатації технічних пристроїв у побутових умовах [6 ТЕО 4.2.3- 1]	Дізнатися з інструкцій та технічних паспортів про правила експлуатації електропобутових приладів що є вдома
21 22	Тема 2.2. Як вирішувати практичні завдання в побуті. Використання побутової техніки у побуті. Визначення необхідного обладнання (наприклад, кухонний комбайн для нарізування овочів), інструментів та продуктів харчування для приготування салатів. Визначення способів використання різної побутової техніки для приготування салатів. Розробка технологічної послідовності приготування салатів.	2	- Облаштовує або вдосконалює власний життєвий простір з урахуванням власних потреб, потреб інших осіб [6 ТЕО 4.1.2-5] - усвідомлено формулює завдання у співпраці з іншими особами відповідно до власних потреб у побуті [6 ТЕО 4.2.1-1] - пропонує способи використання різних видів побутової техніки для вирішення побутових завдань [6 ТЕО 4.2.2-1]	Підготувати необхідні обладнання, інструменти та продукти харчування для приготування салатів. Оформити технологічну карту.
23	Приготування салатів. Оцінювання	2	- розрізняє корисні для здоров'я елементи життєвого простору,	Оформити

			задуму в готовий виріб [6 ТЕО 1.1.2-4] - розробляє за допомогою вчителя чи інших осіб критерії, яким має відповідати об'єкт проєктування, та визначає його параметри [6 ТЕО 1.1.3-3]		Оформити ескіз виробу
27	Тема 3.2. Художнє конструювання об'єкта проєктування Вироби-аналоги. Художні засоби побудови композиції декоративноужиткового мистецтва Творчі методи формотворення: фантазування, комбінування, біоформ. Розроблення моделі майбутнього виробу. Ескіз. Малюнок. Макет.	1	- Здійснює пошук та обирає вироби-аналоги відповідно до запланованого об'єкта проєктування [6 ТЕО 1.1.4- 1] - обговорює ідеї, конструктивно взаємодіє з іншими особами у процесі комбінування власної моделі на основі аналізу найкращих ознак моделей-аналогів [6 ТЕО 1.1.4-2] - застосовує методи проєктування відповідно до індивідуальних здібностей та власних інтересів з метою втілення творчих ідей в конструкції виробу [6 ТЕО 1.1.4-3] - продукує та відображає творчий задум у зручній формі [6 ТЕО 1.1.4-4] - оцінює власні результати художнього конструювання виробу [6 ТЕО 1.1.4-5] - виконує технічний малюнок або ескіз деталей моделі виробу, зазначає інформацію, необхідну для його виготовлення [6 ТЕО 1.1.5-3]		Оформити ескіз виробу
28	Тема 3.3. Технічне конструювання об'єкта проєктування та визначення технологічної послідовності його виготовлення Графічне зображення виробу за обраною схемою з внесенням творчих елементів (розмір, форма, колір бісеру, оздоблення тощо). Читання схем для плетіння бісером. Технічний опис моделі. Проєктування технологічної послідовності виготовлення виробу.	1	- Планує послідовність дій для виготовлення моделі виробу, орієнтовні строки їх виконання, можливість використання цифрових засобів [6 ТЕО 1.1.5-1] - визначає технічні характеристики моделі виробу [технічний опис об'єкта проєктування] [6 ТЕО 1.1.5-2] - визначає самостійно або за допомогою інших осіб послідовність технологічних операцій виготовлення проєктованого виробу [6 ТЕО 1.1.7- 1] - створює технологічну картку, застосовує [у разі потреби] цифрові пристрої та графічні редактори [6 ТЕО 1.1.7-3]		Оформити графічне зображення виробу за обраною схемою та технологічну карту технологічної послідовності виготовлення виробу.
29	Добір матеріалів для виготовлення виробу з бісеру. Розрахування необхідної кількості матеріалів для виготовлення виробу.	1	- Добирає матеріали для виготовлення виробу та розраховує витрати на них [6 ТЕО 1.1.6-1] - аналізує ефективність дібраних матеріалів для створення виробу і вказує на ризики їх використання [6 ТЕО 3.2.2-2]		Підготувати необхідні інструменти та матеріали для

			- пояснює перевірену інформацію про доцільність застосування різних матеріалів, їх повторне використання [6 ТEO 3.2.2-1] - аналізує ефективність дібраних матеріалів для створення виробу і вказує на ризики їх використання [6 ТEO 3.2.2-2] - добирає необхідні інструменти і пристосування відповідно до визначеної технологічної послідовності [6 ТEO 1.1.7-2]	виготовлення виробу з бісеру
30	Тема 3.4. Технологія виготовлення спроектованого виробу Технологічна послідовність виготовлення виробу Організація технологічної діяльності, робочого місця. Раціональне використання матеріалів. Безпечне зберігання інструментів та пристосувань.	2	- Готує потрібні інструменти і пристосування для роботи самостійно або за допомогою вчителя чи інших осіб [6 ТEO 1.2.1-1] - працює самостійно чи спільно з іншими особами відповідно до наданої інструкції, за потреби розподіляючи частини роботи [6 ТEO 1.2.1-2] - використовує інструменти та пристосування самостійно або за допомогою інших, дотримуючись правил безпечної праці та санітарних норм [6 ТEO 1.2.1-3] - аргументовано добирає способи оброблення матеріалів відповідно до їх властивостей і характеристик [6 ТEO 1.2.2-1] - виконує заплановані технологічні операції у визначеній послідовності, раціонально розподіляючи час [6 ТEO 1.2.3-1] - оцінює ризики, пов'язані з виготовленням виробу, за потреби знаходить способи їх усунення самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб [6 ТEO 1.2.4-1] - демонструє в роботі зосередженість, акуратність, обережність, відповідальність тощо [6 ТEO 1.2.5-1] - - контролює та оцінює процес і якість виготовлення виробу, у разі потреби виправляючи недоліки [6 ТEO 1.2.5-2] - виявляє повагу до власних або чужих результатів проєктно-технологічної діяльності [6 ТEO 1.2.5-3]	Остаточна обробка виробу.
31	Тема 3.5. Оцінювання і презентація результатів проєктно-технологічної діяльності Самооцінювання й оцінювання створеного виробу за вимогами і попередньо	1	- Аналізує відповідність результатів власної чи спільної проєктно-технологічної діяльності її меті та виробленим критеріям [6 ТEO 1.3.1-1] - визначає ефективність використання матеріальних і часових ресурсів, способів організації проєктно-технологічної	Створити презентацію та рекламу виробу з використанням цифрових засобів

	виробленими критеріями. Експертна оцінка створеного виробу. Оцінювання і самооцінювання результатів проєктно-технологічної діяльності.		діяльності [6 ТЕО 1.3.1-2] - оцінює особистісну і соціальну важливість створеного виробу [6 ТЕО 1.3.1-3] - критично формулює власні судження, аргументовано обстоює їх з урахуванням пропозицій інших осіб [6 ТЕО 1.3.1-4] - виявляє недоліки і виправляє допущені помилки, аналізує їх та робить відповідні висновки [6 ТЕО 1.3.1-5] - спільно з учителем чи іншими особами визначає свій рівень навчальних досягнень [6 ТЕО 1.3.3-1]	
32	Переваги власноруч виготовлених виробів. Можливості реалізації виробів з бісеру, поширення інформації про них. Реклама готового виробу. Презентація результатів проєктно-технологічної діяльності	1	- обговорює перспективи подальшої проєктно-технологічної діяльності, способи її вдосконалення [6 ТЕО 1.3.3-2] - планує подальшу проєктно-технологічну діяльність на основі набутого досвіду для реалізації власних інтересів, здібностей, можливостей [6 ТЕО 1.3.3-3] - добирає відповідно до мети і змісту проєктно-технологічної діяльності форми та засоби презентації [6 ТЕО 1.3.2-1] - представляє результати власної/спільної проєктно-технологічної діяльності [6 ТЕО 1.3.2-2] - застосовує цифрові пристрої та інформаційне середовище у разі потреби для презентації результатів проєктування [6 ТЕО 1.3.2-4] - виявляє повагу до власних чи спільних результатів проєктно-технологічної діяльності [6 ТЕО 1.3.2-3]	Проаналізувати роботу щодо виготовлення виробу з бісеру, виправити можливі помилки

Матриця та календарно-тематичне планування за модельною навчальною програмою «Технології.5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.)

Кількість проєктів	Об'єкти проєктно-технологічної діяльності учнів	Основна технологія	Додаткова технологія	Моделі-аналоги проєктування	К-сть годин
МОДУЛЬ 1. ВТІЛЕННЯ ЗАДУМУ В ГОТОВИЙ ПРОДУКТ ЗА АЛГОРИТМОМ ПРОЄКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ					
Проєкт 1	Акcesуари та прикраси. Браслет.	Технологія виготовлення виробів у техніці «макrame»			10
МОДУЛЬ 2. ТВОРЧЕ ЗАСТОСУВАННЯ ТРАДИЦІЙНИХ І СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЕКОРАТИВНО-УЖИТКОВОГО МИСТЕЦТВА					
Проєкт 2	Сувеніри та обереги. Брелок.	Технологія виготовлення виробів з бісеру.			10
МОДУЛЬ 3. ЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНІКИ І МАТЕРІАЛІВ БЕЗ ЗАПОДІЯННЯ ШКОДИ НАВКОЛИШНЬОМУ СЕРЕДОВИЩУ					
Проєкт 3	Вироби з вживаних речей. Мішечок для трав.	Технологія обробки текстильних матеріалів машинним способом	Технологія виготовлення аплікації з текстильних матеріалів		12
МОДУЛЬ 4. ТУРБОТА ПРО ВЛАСНИЙ ПОБУТ, ЗАДОВОЛЕННЯ ВЛАСНИХ ПОТРЕБ І ПОТРЕБ ІНШИХ ОСІБ					
Проєкт 4	Лепбук «Догляд за кімнатними рослинами»	Технологія догляду за кімнатними рослинами			6

№ уроку	Кіл - сть год	Дата	Тема уроку та її зміст	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів	Домашнє завдання
МОДУЛЬ 1. ВТІЛЕННЯ ЗАДУМУ В ГОТОВИЙ ПРОДУКТ ЗА АЛГОРИТМОМ ПРОЄКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ					
1-2	2		Поняття про технологію. Правила внутрішнього розпорядку та безпечної праці в навчальній майстерні. Основи проєктної діяльності. Що таке технологія. Основні види технологічної діяльності у побуті. Ознайомлення з роботами учнів та визначення технологій, якими вони виготовлені. Ознайомлення з правилами внутрішнього розпорядку в навчальній майстерні, загальними правилами безпечної праці та елементами технологічної діяльності. Ознайомлення з облаштуванням навчальної майстерні. Поняття про проєктування. Етапи проєктування.	<u>Здобувач освіти:</u> ✓ Обговорює і визначає спільно з учителем та іншими особами раціональне застосування цифрових пристроїв на різних етапах проєктно-технологічної діяльності.	Знайти інформацію про цікаві проєкти, які змінили життя людини.
3-4			Вибір та обґрунтування теми проєкту (виду браслету). Планування роботи з виконання проєкту. Банк ідей. Проєктування форми методом фантазування. Графічне зображення. Зміст роботи на кожному етапі. Методи проєктування: метод фантазування. Послідовність роботи над проєктом. Маркетингові мінідослідження. Банк ідей. Художнє конструювання. Графічне зображення виробу. Правила безпечної праці. Організація робочого місця, санітарно-гігієнічні вимоги під час виконання технологічних операцій	<u>Здобувач освіти:</u> ✓ Визначає потреби та смаки споживачів обраного об'єкта проєктування. ✓ Здійснює пошук актуальної інформації про об'єкт проєктування і упорядковує її. ✓ Здійснює пошук та обирає моделі-аналоги відповідно до запланованого об'єкта проєктування. ✓ Застосовує методи проєктування відповідно до індивідуальних здібностей та власних інтересів. ✓ Планує послідовність дій для виготовлення моделі виробу. ✓ Виконує технічний малюнок або ескіз деталей моделі виробу.	Підготувати інформацію про метод проєктування фантазування

5-6		Добір інструментів (біндер) та конструкційних матеріалів (шнур). Складання технологічної карти виготовлення виробу. Вправи плетіння вузлів. Матеріали та інструменти для виготовлення виробу (за проектом). Рациональне використання матеріалів. Поняття «технологічна операція». Правила безпечної праці.	<u>Здобувач освіти:</u> ✓ Добирає матеріали для виготовлення виробу та розраховує витрати на них. ✓ Визначає самостійно або за допомогою інших осіб послідовність технологічних операцій виготовлення проєктованого виробу. ✓ Добирає необхідні інструменти і пристосування. ✓ Створює технологічну картку, застосовує [у разі потреби] цифрові пристрої та графічні редактори. ✓ Працює самостійно чи спільно з іншими особами відповідно до наданої інструкції, за потреби розподіляючи частини роботи. ✓ Використовує інструменти та пристосування самостійно або за допомогою інших, дотримуючись правил безпечної праці та санітарних норм.	
7-8		Плетіння браслета плоским вузлом. Рухома петля – застібка. Технологія виготовлення виробу. Способи обробки та з'єднання деталей. Правила безпечної праці.	<u>Здобувач освіти:</u> ✓ Виконує заплановані технологічні операції у визначеній послідовності, раціонально розподіляючи час. Оцінює ризики. ✓ Контролює та оцінює процес і якість виготовлення виробу, у разі потреби виправляючи недоліки. Виявляє повагу до власних або чужих результатів проєктно - технологічної діяльності. ✓ Виявляє недоліки і виправляє допущені помилки, аналізує їх та робить відповідні висновки.	

9-10		Остаточна обробка виробу. Презентація проєктованого виробу. Види оздоблень. Вимоги до готового виробу. Практичне застосування: упорядкування, безпечне використання, зберігання.	<u>Здобувач освіти:</u> ✓ Спільно з учителем чи іншими особами визначає свій рівень навчальних досягнень. ✓ Обговорює перспективи подальшої проєктно-технологічної діяльності, способи її вдосконалення. ✓ Планує подальшу проєктно-технологічну діяльність на основі набутого досвіду для реалізації власних інтересів, здібностей, можливостей.	
МОДУЛЬ 2. ТВОРЧЕ ЗАСТОСУВАННЯ ТРАДИЦІЙНИХ І СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЕКОРАТИВНО-УЖИТКОВОГО МИСТЕЦТВА				
Проект «Сувеніри та обереги. Брелок»				
1-2	2	Види декоративно-ужиткового мистецтва. Регіональні особливості. Технології і техніки створення виробів декоративно-ужиткового мистецтва. Короткі історичні відомості про техніки та технології декоративно-ужиткового мистецтва. Значення символів притаманних видам декоративно-ужиткового мистецтва. Традиції використання колірної гами під час виготовлення виробів декоративно-ужиткового мистецтва. Творчість народних майстрів України та інших народів, що проживають в Україні. Характерні ознаки технології виготовлення та оздоблення виробів, поширені в регіоні проживання.	<u>Здобувач освіти:</u> ✓ Називає твори відомих українських майстрів декоративно-ужиткового мистецтва. ✓ Використовує кілька джерел інформації про традиції та сучасні тенденції в декоративно-ужитковому мистецтві, визначає її достовірність. ✓ Оцінює та обґрунтовує значення декоративно-ужиткового мистецтва у власному житті на основі зібраної інформації.	Скласти колаж або повідомлення про види декоративно-ужиткового мистецтва, поширені в регіоні проживання.
3-4	2	Вибір та обґрунтування теми проєкту (виду брелока). Планування роботи з виконання проєкту. Банк ідей. Проєктування форми методом фантазування з урахуванням місцевих регіональних особливостей форми, кольору, символіки. Графічне зображення. Вибір та обґрунтування теми проєкту та практичного використання спроектованого виробу. Пошук зразків виробів декоративно-ужиткового мистецтва для проєкту.	<u>Здобувач освіти:</u> ✓ Вирізняє автентичні вироби декоративно-ужиткового мистецтва за характерними ознаками під час роботи над проєктом. ✓ Застосовує технології і техніки декоративно-ужиткового мистецтва у процесі виготовлення та відповідно	Матеріали та інструменти для спроектованого виробу.

		Створення банку ідей. Аналіз подібних виробів. Розробка графічного зображення задуманого виробу. Застосування методу фантазування для створення виробів декоративно-ужиткового мистецтва. Художнє конструювання форми та композиції оздоблення. Добір виду оздоблення виробу. Складання технологічної послідовності виготовлення та оздоблення виробу.	оздоблення готових виробів, естетизації власного побуту тощо. ✓ Виявляє ініціативність і партнерську взаємодію у процесі спільної роботи із створення виробу техніками декоративноужиткового мистецтва	
5-6	2	Добір інструментів (ножиці, кусачки, круглогубці) та конструкторних матеріалів (бісер, дріт). Розрахунок орієнтовної вартості матеріалів і готового виробу. Добір схеми плетіння. Вправи мозаїчного плетіння. Визначення необхідної кількості матеріалів для виготовлення виробу та орієнтовної вартості виробу. Виконання технологічних операцій з виготовлення виробу відповідно до складеної послідовності.	<u>Здобувач освіти:</u> ✓ Розпізнає матеріали та інструменти, які використовуються в основних видах декоративно-ужиткового мистецтва. ✓ Застосовує технології і техніки декоративно-ужиткового мистецтва у процесі виготовлення та відповідно оздоблення готових виробів, естетизації власного побуту тощо.	Підготуватись до презентації.
7-8	2	Виготовлення брелока мозаїчним плетінням за схемою. Економічне використання матеріалів під час виготовлення виробу. Виготовлення виробу.	<u>Здобувач освіти:</u> ✓ Застосовує технології і техніки декоративно-ужиткового мистецтва у процесі виготовлення та відповідно оздоблення готових виробів, естетизації власного побуту тощо.	Апробувати виріб у домашніх умовах.
9-10	2	Виготовлення петлі для кріплення на карабін. Остаточна обробка виробу. Презентація проєктованого виробу. Виконання його оздоблення. Виконання остаточної обробки виробу. Контроль якості виробу. Догляд за виробами. Визначення можливості поповнення власного бюджету (бюджету сім'ї) за рахунок реалізації виробів, виготовлених власноруч. Презентація проєкту	<u>Здобувач освіти:</u> ✓ Спільно з учителем чи іншими особами визначає свій рівень навчальних досягнень. ✓ Обговорює перспективи подальшої проєктно-технологічної діяльності, способи її вдосконалення.	

МОДУЛЬ 3. ЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНІКИ І МАТЕРІАЛІВ БЕЗ ЗАПОДІЯННЯ ШКОДИ НАВКОЛИШНЬОМУ СЕРЕДОВИЩУ				
Проект «Вироби з вживаних речей. Мішечок для трав»				
1-2	2	Машина, як вид техніки. Ознайомлення з будовою швейної машини. Правила безпеки життєдіяльності при роботі за швейною машиною. Вправи роботи на швейній машині. Еволюція знарядь праці. Машина як вид техніки. Відомості про механічні способи з'єднання деталей із різних конструкційних матеріалів. Особливості роботи з ручними інструментами (ножиці для тканини тощо), електроінструментом та обладнанням (швейна машина, праска). Ознайомлення з видами та будовою техніки для виготовлення виробів та особливостями роботи.	<u>Здобувач освіти:</u> ✓ Осмислено наводить приклади глобалізаційних процесів, які докорінно змінили світ у ХХІ столітті. ✓ Обговорює ймовірний розвиток технологій у різних сферах діяльності людини.	Підготувати колаж «Сучасні швейні машини»
3-4	2	Вибір та обґрунтування теми проєкту. Планування роботи з виконання проєкту. Банк ідей. Проєктування форми методом фантазування. Графічне зображення. Створення шаблону для аплікації. Практичне використання проєктованого виробу. Створення банку ідей. Аналіз подібних виробів. Складання плану роботи з виконання проєкту. Зміст роботи на кожному етапі проєктування. Складання технологічної послідовності виготовлення виробу	<u>Здобувач освіти:</u> ✓ Пояснює доцільність відмови людства від використання одноразових виробів із синтетичних та інших шкідливих матеріалів. ✓ Генерує ідеї, які можуть бути корисними для збереження навколишнього середовища і сталого розвитку.	Матеріали, інструменти, приладдя
5-6	2	Добір конструкційних матеріалів із вживаного матеріалу, інструментів та обладнання. Побудова викрійки мішечка за заданими мірками. Вирізка викрійки. Розкроювання швейного виробу. Види конструкційних матеріалів, які застосовуються для конструювання і виготовлення виробів та їх властивості: тканина. Використання природних матеріалів з метою збереження навколишнього середовища. Проєктування виробів без запобігання шкоди навколишньому середовищу та створення нових речей із вживаного матеріалу. Розрахунок вартості витрачених матеріалів та	<u>Здобувач освіти:</u> ✓ Розпізнає основні види конструкційних матеріалів за їх властивостями. ✓ Із розумінням визначає цінність гігієнічних властивостей матеріалів натурального походження для здоров'я людини та покращення якості життя.	Підготувати інформацію про застосування нетканних матеріалів для аплікації

		виготовленого виробу. Розміри необхідні для виготовлення виробу. Послідовність побудови креслення за допомогою вимірювань.			
7-8	2	Застосування початкових швів для прикріплення деталей апікації. Види оздоблення виробів. Технологічна послідовність виготовлення виробу. Правила безпечної праці. Організація робочого місця.		<u>Здобувач освіти:</u> ✓ Застосує технології у процесі виготовлення та відповідно оздоблення виробів.	
9-10	2	Технологічна послідовність зшивання виробу машинними швами. Технологічна послідовність виготовлення виробу. Правила безпечної праці. Організація робочого місця.		<u>Здобувач освіти:</u> ✓ Виконує заплановані технологічні операції у визначений послідовності, раціонально розподіляючи час. Оцінює ризики. ✓ Контролює та оцінює процес і якість виготовлення виробу, у разі потреби виправляючи недоліки. ✓ Виявляє недоліки і виправляє допущені помилки, аналізує їх та робить відповідні висновки.	Підготуватись до презентації.
11-12	2	Остаточна обробка виробу. Презентація проєктованого виробу. Вимоги до готового виробу. Послідовність кінцевої обробки виробу.		<u>Здобувач освіти:</u> ✓ Висловлює судження стосовно наслідків власних дій для навколишнього середовища. ✓ Аргументовано і доцільно замінює природні матеріали вторинними матеріальними ресурсами.	Апробувати виріб у домашніх умовах.
Модуль 4. Турбота про власний побут, задоволення власних потреб і потреб інших осіб Проект - лепбук «Догляд за кімнатними рослинами»					
1-2	2	Благоустрій та організація власного житла. Озеленення як спосіб очищення і збагачення киснем приміщення. Види кімнатних та садових рослин. Визначення власних та потреб оточуючих в благоустрої та організації побуту. Розробка простору приміщення		<u>Здобувач освіти:</u> ✓ Аналізує власний досвід і можливості в побутовій діяльності. ✓ Планує трудові дії для виконання побутових завдань самостійно або у	

		різного призначення. Добір квітів з урахуванням їх виду та призначення, клімату, пори року. Види кімнатних та садових рослин.	співпраці з іншими особами. ✓ Розрізняє корисні для здоров'я елементи життєвого простору, обґрунтовує раціональність їх використання.	
3-4	2	Основи технології вирощування кімнатних квітів. Інструменти, пристрої, матеріали. Вирощування та догляд за квітами. Основи технології вирощування рослин (квітів) та догляду за ними. Інструменти, пристрої, матеріали, які використовуються під час вирощування та догляду за квітами.	<u>Здобувач освіти:</u> ✓ Усвідомлено формулює завдання у співпраці з іншими особами відповідно до власних потреб у побуті.	Підготуватись до презентації.
5-6	2	Оформлення лепбуку «Догляд за кімнатними рослинами». Презентація проєктованого виробу.	<u>Здобувач освіти:</u> ✓ Оцінює естетичний вигляд і корисність для здоров'я обраного чи створеного виробу.	

Розділ 2. ВИМОГИ ДО ОБОВ'ЯЗКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ У ТЕХНОЛОГІЧНІЙ ОСВІТНІЙ ГАЛУЗІ ЗА ДЕРЖАВНИМ СТАНДАРТОМ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

1. ВТІЛЕННЯ ЗАДУМУ В ГОТОВИЙ ПРОДУКТ ЗА АЛГОРИТМОМ ПРОЄКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

5–6 класи

Проектує особистісно і соціально значущий виріб [ТЕО 1.1]

Конкретні результати	Орієнтири для оцінювання	
Генерує задум та обирає об'єкт проектування для його втілення з допомогою вчителя чи інших осіб, пояснює свій вибір [6 ТЕО 1.1.1].	Обговорює спільно з учителем чи іншими особами особистісно й соціально значущі потреби у створенні виробів	1
	Пояснює актуальність обраної ідеї для проекту, яку буде втілювати у співпраці з іншими	2
Формулює самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб мету проєктно-технологічної діяльності [6 ТЕО 1.1.2].	Обговорює спільно з учителем та іншими мету проєктно-технологічної діяльності	1
	Планує самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб основні завдання й результати проєктно-технологічної діяльності	2
	Критично оцінює власні можливості, наявний досвід для виконання поставлених завдань, зокрема в групі	3
	Описує ймовірні труднощі й ризики у процесі реалізації задуму в готовий виріб	4
	Обговорює спільно з учителем та іншими особами можливе застосування цифрових пристроїв на різних етапах проєктно-технологічної діяльності	5
Здійснює маркетингові дослідження й пошук інформації про об'єкт проектування [6 ТЕО 1.1.3].	Визначає потреби й смаки споживачів обраного об'єкта проектування, особливості його конструкції, функціональності, естетичності за допомогою проведення невеликих за обсягом і масштабом маркетингових досліджень	1
	Знаходить актуальну інформацію про об'єкт проектування й упорядковує її	2
	Розробляє з допомогою вчителя чи інших осіб критерії, яким має відповідати об'єкт проектування й визначає його параметри	3
Здійснює художнє конструювання виробу з використанням методів проектування [6 ТЕО 1.1.4].	Здійснює пошук та обирає моделі-аналоги відповідно до запланованого об'єкта проектування	1
	Обговорює ідеї, конструктивне взаємодіє з іншими особами у процесі комбінування власної моделі на основі аналізу найкращих ознак моделей-аналогів	2
	Застосовує методи проектування відповідно до індивідуальних здібностей та інтересів з метою втілення творчих ідей в конструкції виробу	3
	Продукує й відображає творчий задум у зручній формі	4
	Оцінює власні результати художнього конструювання виробу	5

Конструює об'єкт проектування, читає й використовує графічні зображення [6 ТЕО 1.1.5].	Планує послідовність дій для виготовлення моделі виробу, орієнтовні терміни їх виконання, можливості використання цифрових засобів	1
	Визначає технічні характеристики моделі виробу (технічний опис об'єкта проектування)	2
	Виконує технічний малюнок або ескіз деталей моделі виробу	3
Орієнтується в доборі матеріалів, визначає їхню кількість і вартість [6 ТЕО 1.1.6].	Добирає матеріали для виготовлення виробу та розраховує витрати на них	1
Визначає послідовність технологічних операцій для реалізації проектного виробу самостійно або за допомогою вчителя чи інших осіб [6 ТЕО 1.1.7]	Визначає самостійно або за допомогою інших послідовність технологічних операцій виготовлення проектного виробу	1
	Добирає необхідні інструменти і пристосування відповідно до визначеної технологічної послідовності	2
	Створює технологічну картку, застосовує цифрові пристрої й графічні редактори, у разі потреби	3

**Виготовляє проєктований виріб
за визначеною технологічною послідовністю [ТЕО 1.2]**

Конкретні результати	Орієнтири для оцінювання	
Організовує самостійно або за допомогою вчителя чи інших осіб роботу для виготовлення проектного виробу за визначеною послідовністю [6 ТЕО 1.2.1]	Готує потрібні інструменти і пристосування для роботи самостійно або за допомогою вчителя чи інших осіб	1
	Працює самостійно чи спільно з іншими особами відповідно до наданої інструкції, за потреби розподіляючи частини роботи	2
	Використовує інструменти та пристосування самостійно або за допомогою інших, дотримуючись правил безпечної праці та санітарних норм	3
Застосовує технології обробки різних матеріалів [6 ТЕО 1.2.2]	Аргументовано добирає способи оброблення матеріалів відповідно до їх властивостей і характеристик	1
Розраховує час на виконання технологічних операцій [6 ТЕО 1.2.3]	Виконує заплановані технологічні операції у визначеній послідовності, раціонально розподіляючи час	1
Оцінює ризики, пов'язані з виготовленням проектного виробу [6 ТЕО 1.2.4]	Оцінює ризики, пов'язані з виготовленням виробу, за потреби знаходить способи їх усунення самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб	1

Демонструє в роботі під час виготовлення виробу належні особистісні якості [6 ТЕО 1.2.5]	Демонструє в роботі зосередженість, акуратність, обережність, відповідальність тощо	1
	Контролює та оцінює процес і якість виготовлення виробу, у разі потреби виправляючи недоліки	2
	Виявляє повагу до власних або чужих результатів проектно-технологічної діяльності	3

**Оцінює і презентує результати
проектно-технологічної діяльності [ТЕО 1.3]**

Конкретні результати	Орієнтири для оцінювання	
Оцінює результати власної чи спільної проектно-технологічної діяльності на основі заданих критеріїв, усуває наслідки допущених помилок [6 ТЕО 1.3.1]	Аналізує відповідність результатів власної чи спільної проектно-технологічної діяльності її меті та виробленим критеріям	1
	Визначає ефективність використання матеріальних і часових ресурсів, способів організації проектно-технологічної діяльності	2
	Оцінює особистісну і соціальну важливість створеного виробу	3
	Критично формулює власні судження, аргументовано обстоює їх з урахуванням пропозицій інших осіб	4
	Виявляє недоліки і виправляє допущені помилки, аналізує їх та робить відповідні висновки	5
Презентує результати власної чи спільної проектно-технологічної діяльності [6 ТЕО 1.3.2]	Добирає відповідно до мети і змісту проектно-технологічної діяльності форми та засоби презентації	1
	Представляє результати власної/спільної проектно-технологічної діяльності	2
	Виявляє повагу до власних чи спільних результатів проектно-технологічної діяльності	3
	Застосовує цифрові пристрої та інформаційне середовище у разі потреби для презентації результатів проектування	4
Відстежує власний навчальний поступ, аналізує набутий освітній досвід як стимул для подальших досягнень [6 ТЕО 1.3.3]	Спільно з учителем чи іншими особами визначає свій рівень навчальних досягнень	1
	Обговорює перспективи подальшої проектно-технологічної діяльності, способи її вдосконалення	2
	Планує подальшу проектно-технологічну діяльність на основі набутого досвіду для реалізації власних інтересів, здібностей, можливостей	3

2. ТВОРЧЕ ЗАСТОСУВАННЯ ТРАДИЦІЙНИХ І СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЕКОРАТИВНО-УЖИТКОВОГО МИСТЕЦТВА

5–6 класи

Ідентифікує види декоративно-ужиткового мистецтва [ТЕО 2.1]

Конкретні результати	Орієнтири для оцінювання	
Розрізняє твори різних видів декоративно-ужиткового мистецтва, називає їх творців [6 ТЕО 2.1.1]	Спираючись на власні знання, розпізнає матеріали та інструменти, які використовуються в основних видах декоративно-ужиткового мистецтва	1
	Називає твори відомих українських майстрів декоративно-ужиткового мистецтва	2
Знаходить, аналізує і доцільно поширює інформацію про види декоративно-ужиткового мистецтва, зокрема в цифрових середовищах [6 ТЕО 2.1.2]	Використовує кілька джерел інформації про традиції та сучасні тенденції в декоративно-ужитковому мистецтві, визначає її достовірність	1
Обґрунтовує значення декоративно-ужиткового мистецтва в житті людини, народу [6 ТЕО 2.1.3]	Оцінює та обґрунтовує значення декоративно-ужиткового мистецтва у власному житті на основі зібраної інформації	1
	Вирізняє автентичні вироби декоративно-ужиткового мистецтва за характерними ознаками під час роботи над проектом	2

Застосовує технології декоративно-ужиткового мистецтва [ТЕО 2.2]

Конкретні результати	Орієнтири для оцінювання	
Використовує ідеї декоративно-ужиткового мистецтва у власній творчості — створенні виробу [6 ТЕО 2.2.1]	Використовує опрацьовану культурологічну інформацію про технології декоративно-ужиткового мистецтва і техніки художнього оздоблення у проектуванні виробів	1
Вивчає можливості реалізації створених виробів в етностилі [6 ТЕО 2.2.2]	Застосовує технології і техніки декоративно-ужиткового мистецтва у процесі виготовлення та відповідно оздоблення готових виробів, естетизації власного побуту тощо	1
	Виявляє ініціативність і партнерську взаємодію у процесі спільної роботи із створення виробу техніками декоративно-ужиткового мистецтва	2

3. ЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНІКИ І МАТЕРІАЛІВ БЕЗ ЗАПОДІЯННЯ ШКОДИ НАВКОЛИШНЬОМУ СЕРЕДОВИЩУ

5–6 класи

Визначає ризики впливу сучасних матеріалів, техніки і технологій для навколишнього середовища [ТЕО 3.1]

Конкретні результати	Орієнтири для оцінювання	
Оцінює користь і небезпеку технічного прогресу для навколишнього середовища [6 ТЕО 3.1.1]	Осмислено наводить приклади глобалізаційних процесів, які докорінно змінили світ у ХХІ столітті	1
	Обговорює ймовірний розвиток технологій у різних сферах діяльності людини	2
	Пояснює доцільність відмови людства від використання одноразових виробів із синтетичних та інших шкідливих матеріалів	3
	Генерує ідеї, які можуть бути корисними для збереження навколишнього середовища і сталого [збалансованого] розвитку	4
	Доводить переваги використання вторинних матеріальних ресурсів у реалізації нових проєктів	5
Визначає види матеріалів за їх властивостями, зокрема для користі власного здоров'я та здоров'я інших осіб [6 ТЕО 3.1.2]	Розпізнає основні види конструкційних матеріалів за їх властивостями [технологічними, механічними, фізичними, гігієнічними]	1
	Із розумінням визначає цінність гігієнічних властивостей матеріалів натурального походження для здоров'я людини та покращення якості життя	2
	створює екологічні вироби з урахуванням гігієнічних властивостей матеріалів	3
Оперує інформацією про основні види матеріалів і техніки [6 ТЕО 3.1.3]	Розрізняє достовірну і недостовірну інформацію про матеріали і техніку, звертаючись до першоджерел	1
	Аналізує інформацію про матеріали і техніку, використовує її для розв'язання практичних завдань у побуті	2
	З розумінням читає та розшифровує маркування товарів, товарні та інші знаки, зокрема з використанням цифрових пристроїв	3

Ощадно використовує матеріали [ТЕО 3.2]

Конкретні результати	Орієнтири для оцінювання	
Демонструє відповідальність за збереження навколишнього середовища, зокрема за сортування відходів [6 ТЕО 3.2.1]	Аргументує вичерпність природних ресурсів	1
	Висловлює судження стосовно наслідків власних дій для навколишнього середовища	2
	Аргументовано і доцільно замінює природні матеріали вторинними матеріальними ресурсами	3
	Дотримується правил сортування відходів під час роботи над проектом і в побуті	4
Критично оцінює джерела інформації про матеріали та обґрунтовано використовує їх, зокрема вторинні матеріальні ресурси [6 ТЕО 3.2.2]	Пояснює перевірену інформацію про доцільність застосування різних матеріалів, їх повторне використання	1
	Аналізує ефективність дібраних матеріалів для створення виробу і вказує на ризики їх використання	2
	Розраховує потрібну кількість матеріалів для виготовлення спроектованого виробу	3
	Використовує ощадно матеріали під час виготовлення виробу	4
	Застосовує технології обробки вторинних матеріалів для створення нових виробів	5

4. ТУРБОТА ПРО ВЛАСНИЙ ПОБУТ, ЗАДОВОЛЕННЯ ВЛАСНИХ ПОТРЕБ І ПОТРЕБ ІНШИХ ОСІБ
5–6 класи
Організовує власну діяльність у побуті [ТЕО 4.1]

Конкретні результати	Орієнтири для оцінювання	
Планує власну діяльність у побуті відповідно до власних потреб або потреб інших осіб [6 ТЕО 4.1.1]	Визначає власні/чужі потреби в організації побуту	1
	Аналізує власний досвід і можливості в побутовій діяльності	2
	Планує трудові дії для виконання побутових завдань самостійно або у співпраці з іншими особами	3
Удосконалює власний чи спільний життєвий простір у різних сферах побутової діяльності [інтер'єр, одяг, харчування тощо] [6 ТЕО 4.1.2]	Розрізняє та описує основні стилі в різних сферах життєдіяльності людини	1
	Розрізняє корисні для здоров'я елементи життєвого простору, обґрунтовує раціональність їх використання	2
	Оцінює споживацькі якості, естетичний вигляд і корисність для здоров'я обраного чи створеного виробу	3
	Проводить проектно-технологічну діяльність стосовно розв'язання побутових проблем, самообслуговування	4
	Облаштовує або вдосконалює власний життєвий простір з урахуванням власних потреб, потреб інших осіб	5

Вирішує практичні завдання в побуті [ТЕО 4.2]

Конкретні результати	Орієнтири для оцінювання	
Відшукує та відбирає актуальну інформацію про види побутової техніки, її застосування та технічні характеристики [6 ТЕО 4.2.1]	Усвідомлено формулює завдання у співпраці з іншими особами відповідно до власних потреб у побуті	1
	Розрізняє види побутової техніки за функціональним призначенням відповідно до визначених завдань	2
	Читає та пояснює своїми словами технічну інформацію, схеми, інші графічні зображення про побутову техніку в інструкціях із застосуванням інформаційних джерел і використанням цифрових пристроїв	3
Вивчає призначення побутової техніки [6 ТЕО 4.2.2]	Пропонує способи використання різних видів побутової техніки для вирішення побутових завдань	1
	Пояснює загальні принципи роботи побутової техніки відповідно до її функцій та призначення	2
Дотримується правил використання технічних пристроїв, різних матеріалів у побутових умовах [6 ТЕО 4.2.3]	Дотримується встановлених вимог до техніки безпеки під час експлуатації технічних пристроїв у побутових умовах [5]	1

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Абетка для директора. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. Київ, 2021 URL: https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2021/08/Abetka_dyrektora_2021_SQE_SURGe.pdf
2. Державний стандарт базової середньої освіти [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#n16>
3. Державний стандарт початкової освіти [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#n12>
4. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
5. Закон України про освіту [Електронний ресурс]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19_3
6. Закон України про середню освіту [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/651-14#Text>
7. Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.) [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Tehnol.osv.gal/Tekhnol.5-6-klas.Khodzytska.ta.in.14.07.pdf>
8. Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Туташинський В.І.) [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Tehnol.osv.gal/Tekhnol.5-6-kl.Tutashinskiy.14.07.pdf>
9. Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Терещук А.І., Абрамова О.В., Гащак В.М., Павич Н.М.) [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Tehnol.osv.gal/Tekhnol.5-6-kl.Tereshchuk.ta.in.14.07.pdf>
10. Модельна навчальна програма «Технології. 5–6 КЛАСИ» для закладів загальної середньої освіти (автори Кільдеров Д.Е., Мачача Т.С., Юрженко В.В., Луп'як Д.М.) [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Tehnol.osv.gal/Tekhnol.5-6-kl.Kilderov.ta.in.14.07.pdf>
11. Навчальна програма з трудового навчання для 5-9 класів [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/onovlennya-12-2017/2-trudove-navchannya-5-9.doc>
12. Наказ МОН № 17 від 09.01.2019 р. «Порядок проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0250-19#Text>
13. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
14. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року. [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80>
15. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти, наказ МОЗ № 2205 від 25.09.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text>
16. Санітарний регламент для шкіл: на що директору(-ці) звернути увагу. URL: <http://surl.li/wbio>